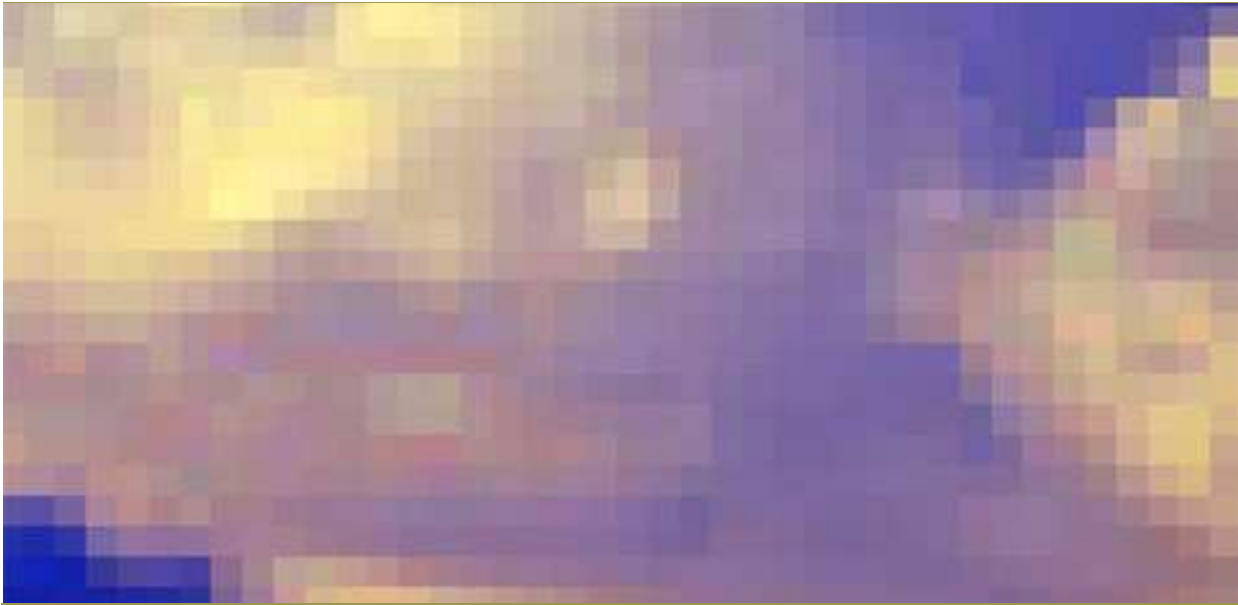

Digital utveckling i Stockholms län 2016

STORSTHLM

KSL KOMMUNERNA I STOCKHOLMS LÄN

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning.....	4
Regionala och nationella mål för digitaliseringen	4
Syfte.....	6
Metod	6
Avgränsning	7
Nulägesanalys och diskussion	7
Samhällsbyggnad och digitalisering	7
Digitala tjänster för företagare	8
E-hälsa.....	9
Digitaliseringen och skolan.....	10
Grundläggande förutsättningar	11
Bilagor	13
Bilaga 1. Resultatet från eBlomlådan 2016	13
Bilaga 2. Uppföljning av 16 principer för samverkan	38

Sammanfattning

KSL har i uppdrag att göra en årlig uppföljning av den digitala utvecklingen i länets kommuner. Uppföljningen har genomförts för fjärde året i rad genom att länets kommuner gjort en självvärdering när det gäller digital service och verksamhetsutveckling samt besvarat en enkät kring 16 principer för samverkan.¹

Årets uppföljning beskriver läget i länets kommuner med inriktning mot digitala välfärdstjänster för invånare och på de grundläggande förutsättningar som krävs för att möjliggöra digital samverkan. Uppföljningen har gjorts mot bakgrund av de regionala och nationella mål för digitaliseringen som formulerats inom ramen Digital agenda Storstockholm, och den överenskommelse som regeringen och SKL gjort kring Digitalt först – en digital förnyelse av det offentliga Sverige.

I årets uppföljning framträder fortsatt tydliga skillnader mellan kommunernas verksamhetsområden. Skolan uppvisar fortsatt mycket starka och jämna resultat. Nästan samtliga indikatorer har ett förbättrat resultat i årets uppföljning jämfört med förra året. Framförallt har tillgången till lärplattformar ökat där elever och vårdnadshavare kan kommunicera, lämna och utbyta information. Även möjligheten att ansöka och få besked om antagning till förskola och grundskola har ökat och finns numera i nästan samtliga kommuner i länet.

Området e-hälsa uppvisar endast mindre förändringar jämfört med förra året. Med ett undantag: andelen kommuner som erbjuder digitala trygghetslarm har ökat stort jämfört med förra årets uppföljning. I årets uppföljning svarar alla kommuner utom en att de helt eller delvis infört digitala trygghetslarm. Området välfärdsteknik är fortfarande i sin linda. På frågan om kommunerna erbjuder s.k. e-hemtjänst så svarar endast tio att det delvis är möjligt.

Även området samhällsbyggnad och digitalisering uppvisar relativt få förändringar i årets uppföljning. Området var det som tillsammans med e-hälsa hade de tydligaste förbättringarna av resultatet under perioden 2013-2015 men utvecklingen tycks nu ha planat ut. Årets uppföljning visar att arbete pågår med att införa digital ansökan om bygglov i många kommuner. Drygt en tredjedel svarar att tjänsten delvis är införd men möjligheten att följa sitt ärende finns endast i fem kommuner.

Säker informationsdelning och principer för digital samverkan är ett centralt område för att möjliggöra sammanhållna digitala tjänster som möter invånarnas behov. Resultatet av årets uppföljning visar att nästan samtliga kommuner har utsedda ägare för verksamhetskritiska system och en stor andel av kommunerna svarar även att de har identifierat vilka system som är verksamhetskritiska. En markant ökning jämfört med föregående år och ett viktigt steg framåt för det metodiska arbetet kring kommunernas kritiska informationstillgångar.

Resultatet av enkäten visar också att mindre än hälften av kommunerna svarar entydigt att de tillämpar regionala och nationella riktlinjer för informationsutbyte. Resultatet vittnar om att det finns en osäkerhet om och hur dessa riktlinjer ska tillämpas vid kravställning av nya tjänster och system.

Rapporten lämnar ett antal rekommendationer för prioriteringen av det regionala arbetet med digitalisering, dels inom ramen för Digital agenda Storstockholm, dels för

¹ 16 principer för samverkan är regler som är tänkta att skapa bättre förutsättningar för att information ska kunna utbytas på ett säkert sätt. Principerna har antagits av samtliga kommuner i länet och landstinget.

KSL:s arbete med digitalisering. De viktigaste utvecklingsområdena som identifieras i rapporten är:

- Ökad samverkan kring den digitala plan- och bygglovsprocessen, bl.a. genom att påskynda införandet av enhetliga grundläggande geodata i samverkan med Lantmäteriet. Arbetet bör ske inom ramen för Digital agenda Storstockholm.
- Ökad samverkan inom området digitala tjänster för företagare. I första hand genom att samordna deltagandet i det fortsatta utvecklingsarbetet inom ramen för Verksamt.se/kommun. Återför de erfarenheter som t.ex. Stockholms stad har av arbetet med digitala tjänster och service för målgruppen. Arbetet bör ske inom ramen för Digital agenda Storstockholm.
- Det regionala arbetet kring grundläggande förutsättningar bör inriktas på att öka kunskapen hos kommunerna om de nationella initiativen inom området. Det regionala arbetet med federationer bör även ses över.² Det regionala IT-arkitekt nätverket bör få ett formellt uppdrag, förslagsvis inom ramen för Digital agenda Storstockholm.
- Inom området e-hälsa bör fokus läggas på välfärdsteknik, informationsdelning och fortsatt information och stöd till kommunerna för att förbereda för konsekvenserna av framtidens vårdinformationsmiljö.

² En federation är detta sammanhang en säker och skalbar lösning för konto- och lösenordshandling. Den förenklar för både användare och tjänsteleverantörer. Användaren kan få en enda inloggning till alla tjänster som används av organisationen. Tjänsteleverantören får en standardiserad och skalbar lösning.

Inledning

Den pågående digitaliseringen av samhället skapar nya möjligheter för länets kommuner. Den förändrar i grunden hur vi kommunicerar, interagerar och ger service. Digitaliseringen kan också vara ett verktyg för utveckling av verksamheten och fortsatt effektivisering av den offentliga sektorn. Kommunerna står inför flera utmaningar under de närmaste åren för att möjliggöra enkla, sammanhållna och säkra digitala tjänster som möter invånarnas behov, samtidigt som invånarnas förväntningar på den offentliga sektorn ökar i takt med att samhället i övrigt digitaliseras.

KSL har i uppdrag att göra en årlig uppföljning av den digitala utvecklingen i länets kommuner.³ Uppföljningen ska dels utgå från eBlomlådan som är ett nationellt verktyg framtaget av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), dels från en enkät kring användandet av 16 principer för samverkan. Resultatet av självvärderingen i eBlomlådan visar hur kommunerna ligger till vad gäller användningen av digitala välfärdstjänster. Uppföljningen av 16 principer visar hur långt kommunerna kommit i arbetet med informations säkerhet och med att bygga den tillit som behövs för att möjliggöra ett säkert informationsutbyte över internet.

I förra årets uppföljning av den digitala utvecklingen i Stockholms län konstaterades att länets kommuner har en framskjuten position men att kommunerna står inför olika utmaningar när det gäller den fortsatta utvecklingen.⁴ I rapporten konstaterades också att det fanns stora skillnader mellan kommunernas verksamhetsområden och att det fanns ett stort behov av att prioritera insatser för att möjliggöra en sammanhållen digital service som möter invånarens behov. De områden som lyftes fram var ökat fokus på säker informationsdelning och behov av samverkan kring lösningar för säker kommunikation mellan verksamheter och invånare. När det gäller digitala välfärdstjänster identifierades samhällsbyggnad och digitalisering samt e-hälsa som de viktigaste utvecklingsområdena.

Regionala och nationella mål för digitaliseringen

Under 2015 kom nya regionala och nationella mål som påverkar kommunernas och regionens arbete med digitalisering under de närmaste åren. I oktober 2015 tog regeringen och SKL beslut om att inleda ett samarbete för digital förnyelse av det offentliga Sverige och i november 2015 undertecknade KSL, Länsstyrelsen och Stockholms läns landsting en Digital agenda för Storstockholm.

Överenskommelsen mellan regeringen och SKL är en tydlig signal till offentlig sektor om vilka områden som kommer prioriteras i det nationella arbetet med digitaliseringen. I stockholmsregionen är agendan ett viktigt och övergripande måldokument som ger en strategisk vägledning kring prioriteringar för regionens offentliga aktörer.

Digital agenda Storstockholm

I förordet till Digital agenda Storstockholm står det att Stockholmsregionen och Sverige ska bli bäst i världen på att se och fullt ut använda digitaliseringens alla möjligheter. Agendan ska även bidra till en regional samsyn kring IT-politiska utmaningar, mål och prioriteringar och ha ett tydligt fokus på en nivåhöjande digital utveckling i Stockholms län.

Agendan består av fyra fokusområden:

³ I de tidigare rapporterna används begreppet e-utveckling. Detta begrepp har i år ersatts av digital utveckling.

⁴ E-utvecklingen i Stockholms län 2015

- Den digitala infrastrukturen
- Den digitala kompetensen
- Den digitala marknaden
- Den digitala offentliga sektorn

Inom respektive fokusområde beskrivs utmaningar och möjligheter utifrån tre målgruppers perspektiv: invånaren, näringslivet och offentlig sektor. Agendan gäller under perioden 2015-2020, och med en utblick bortom 2020.

Sedan april 2016 finns en gemensamt finansierad programledare placerad på KSL, och sedan juni en styrgrupp med representanter från kommunerna i länet, KSL, Länsstyrelsen och Stockholms läns landsting. Under 2016 inriktas arbetet på att konkretisera målen för programplanen, inklusive organisation och styrning av den digitala agendan.

Digitalt först – en digital förnyelse av det offentliga Sverige

Utgångspunkten för den överenskommelse som tecknades mellan regeringen och SKL i oktober 2015 var att Sverige har en mycket god digital infrastruktur och en digital kompetens som står sig stark i internationella jämförelser. Men att digitaliseringen av det offentliga Sverige har börjat tappa positioner och att andra länder har kommit längre när det gäller hur myndigheter utnyttjar de möjligheter som digitaliseringen för med sig.

Målet för överenskommelsen är att verka för en enklare och öppnare offentlig förvaltning och att det offentliga Sverige måste prioritera den digitala förnyelsen. Lena Micko, ordförande för SKL, skriver följande i en debattartikel som publicerades i oktober 2015: ”Sverige är och ska fortsätta vara en världsledande it-nation. En digitalisering av det offentliga Sverige skapar förutsättningar för ett mer klimatsmart samhälle, möjligheter för fler jobb, snabbare planprocesser för fler bostäder och en mer effektiv förvaltning. För att tillvarata dessa samhällsvinster måste vi tänka digitalt först.”⁵

Digitalt först innebär att digitala tjänster ska vara förstahandsvalet i den offentliga förvaltningens kontakter med invånarna och att medborgaren och företagaren ska sättas i centrum vid utveckling av nya tjänster. De områden som prioriterades var:

- Att förenkla och effektivisera plan- och byggprocessen för ökat bostadsbyggande.
- Att skapa fler jobb genom att förenkla för företagen. Digitala lösningar ska bidra till minskad byråkrati, förenklat uppgiftslämnande och ökad möjlighet till självservice.
- Ett bättre utnyttjande av miljöinformation för att möta klimatutmaningen och nå de nationella miljö kvalitetsmålen och generationsmålen.
- En effektivare livsmedelskedja som skapar möjlighet till hållbara val för konsumenterna och minskar klimatpåverkan från våra tallrikar.
- Smartare sätt att förbättra människors hälsa, bidra till ökad delaktighet och självständighet och till goda arbetsförhållanden för personal i vård och omsorg.
- Fördjupa lärandet genom att möta elevernas skiftande behov och rusta dem med rätt kompetenser och förmågor för framtiden samt underlätta lärarnas arbete.

⁵ Svenska Dagbladet 2015-10-28.

Inriktningen mot digitalt först är en förändring i synen på hur offentlig sektor ska kommunicera med invånarna, och signalerar att kommunerna kan förvänta sig en snabbare utveckling inom de områden som prioriterats. De insatser som krävs kommer att konkretiseras i en gemensam nationell färdplan för en digital förnyelse av Sverige under 2016.

Syfte

Syftet med årets uppföljning är att beskriva läget i länets kommuner när det gäller digitalisering med inriktning mot digitala välfärdstjänster för invånare och de grundläggande förutsättningarna för digital samverkan. Syftet är också att uppföljningen ska utgöra ett underlag för prioriteringen det regionala arbetet, dels inom ramen för Digital agenda Storstockholm, dels inom KSL:s arbete med digitalisering.

Metod

I samband med framtagandet av denna rapport har påminnelser om att göra en ny självvärdering i eBlomlådan, samt att besvara en enkät kring 16 principer för samverkan skickats ut till IT-chefer, strateger och CIO:er i länets kommuner. Samtliga kommuner har uppmanats att se över den självvärdering som gjordes inför förra rapporten 2015, och uppdatera den inför årets rapport. Om inga förändringar har skett används den senaste versionen av kommunens självvärdering.

eBlomlådan – ett verktyg för verksamhetsutveckling

eBlomlådan är ett digitalt verktyg för självvärdering av service och verksamhetsutveckling med stöd av IT, som tagits fram av SKL genom ett nätverk av kommuner. SKL uppmanar till användning av eBlomlådan, och dess nivåer har i viss utsträckning koppling till SKL:s strategier för digitalisering.

Syftet med eBlomlådan är dels att skapa dialog mellan IT och verksamhet, dels att utgöra ett verktyg för prioritering av digital utveckling. Med hjälp av självvärderingsverktyget kan kommunen identifiera sina förbättrings-områden och skapa ett underlag för lokala prioriteringar. Målsättningen är att få dubbel nytta: kommunerna använder verktyget för den interna dialogen och prioriteringen, samtidigt som det visar var länets kommuner befinner sig i sin digitala utveckling.

eBlomlådan är uppbyggd i tre olika nivåer där varje nivå har ett antal indikatorer:

- IT som möjliggörare
- Verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering
- Digitala välfärdstjänster och självservice

Svarsalternativen för varje indikator är: Uppfyller helt, Uppfyller delvis eller Uppfyller inte alls. När samtliga indikatorer besvarats illustrerar färgen på bladen de olika indikatorerna och beskriver hur framgångsrik IT-styrningen inom det aktuella verksamhetsområdet är.

Resultatet går dels att presentera utifrån respektive kommun, dels genom en sammanställning av flera kommuner. En sammanställning av resultatet för flera kommuner går endast att göra för de kommuner som aktivt valt att publicera självvärderingen.

16 principer för samverkan

De 16 principerna för samverkan är framtagna och överenskomna för att vara grunden för elektronisk samverkan inom Stockholms län. Målet är att bygga den tillit som

behövs för att möjliggöra ett säkert informationsutbyte över internet. Principerna möter de högt ställda säkerhetskraven som finns inom vård och omsorg, men kraven är även applicerbara på övriga verksamheter i en kommun.

De 16 principerna för samverkan tar fasta på informationens rörlighet och har som yttersta mål att i varje tillfälle värna om den personliga integriteten. Principerna omfattar bl.a. följande områden: informations-säkerhet, federationer och elektronisk signering. De 16 principerna för samverkan revideras under 2015-2016 och planeras utkomma i en tredje version under 2016.

Avgränsning

eBlomlådan är i första hand utformad som ett verktyg för självvärdering. Resultatet visar kommunens egen bedömning av den digitala utvecklingen inom respektive område. Verktuget mäter inte det faktiska antalet digitala tjänster eller nyttjandegraden.

Nulägesanalys och diskussion

Antalet kommuner som genomfört en självvärdering i eBlomlådan har i år ökat till 25, vilket är den högsta noteringen sedan den första rapporten publicerades 2013. Under perioden 2013-2015 har antalet svar varierat mellan 17 och 22. Det innebär att resultatet inte är helt jämförbart över tiden men det går att utläsa tendenser från det samlade resultatet.

I årets uppföljning av resultatet av eBlomlådan framträder fortsatt tydliga skillnader mellan kommunernas verksamhetsområden när det gäller digitala välfärdstjänster som riktar sig till invånare. Nedan görs en fördjupad analys av resultatet inom ett antal utvalda områden. De områden som vi valt är prioriterade i överenskommelsen mellan regeringen och SKL, och har kopplingar till de regionala målen i Digital agenda Storstockholm.

Inom respektive område kommer relevanta resultat att lyftas fram och kommenteras. Varje avsnitt avslutas med en rekommendation kring det fortsatta regionala arbetet inom området.

De områden som beskrivs nedan är följande (efter respektive område anges motsvarande kategori i eBlomlådan):

- Samhällsbyggnad och digitalisering (Boende och trafikanter)
- Digitala tjänster för företagare (Företagare och arbetstagare)
- E-hälsa (Äldre och personer i behov av omsorg och stöd)
- Digitaliseringen och skolan (Barn och elever)
- Grundläggande förutsättningar (IT som möjliggörare/enkät om 16 principer för samverkan)

Samhällsbyggnad och digitalisering

Under 2014 kom Statskontorets rapport *Från analog till digital - Insatser för att främja en digital planprocess*. I rapporten konstaterades att staten bör ta ett större ansvar, men också att en digital planprocess kan innebära vinster såväl för kommunerna och staten som för allmänheten och exploatörerna. Utgångspunkten är att de olika handlingarna i planprocessen ska finnas tillgängliga i ett standardiserat digitalt

format och förutsättningar finnas för ett digitalt utbyte av information mellan alla aktörer som är inblandade. På så sätt kan möjligheter skapas för sammanhållna digitala tjänster som möter invånarnas behov.

Uppföljningen i eBlomlådan visar att samtliga kommuner i länet använder digitala kanaler för att informera och hämta synpunkter inom samhällsbyggnadsområdet, och att det är möjligt att beställa en nybyggnadskarta i merparten av kommunerna. Tillgången till digitala tjänster inom området har utvecklats relativt långsamt under de senaste åren. Årets uppföljning visar också att arbete pågår med att införa digital ansökan om bygglov i många kommuner, drygt en tredjedel svarar att tjänsten delvis är införd. Endast i en tredjedel av kommunerna svarar entydigt att det går att ansöka om bygglov digitalt och möjligheten att följa sitt ärende finns endast i fem kommuner.

Resultatet illustrerar de utmaningar som kommunerna har när det gäller att ta nästa steg i utvecklingen att införa fler digitala tjänster. Som det konstateras i Statskontorets rapport är den fortsatta utvecklingen inom området beroende av en digital planprocess. Det prioriterade målet inom samhällsbyggnadsområdet är att förenkla och effektivisera plan- och byggprocessen och detta arbete fordrar samverkan nationellt.

I början av 2016 fick Lantmäteriet uppdraget av regeringen att verka för ”Digitalt först – för en smartare samhällsbyggnadsprocess”. Lantmäteriet ska i nära samarbete med Boverket främja digital förnyelse genom att tillgängliggöra information i samhällsbyggnadsprocessen, ett uppdrag ska pågå under 2016-2018. Lantmäteriet har också ett uppdrag att samverka med kommunerna för att möjliggöra leveranser av enhetliga grundläggande geodata, som är en viktig förutsättning för digitala tjänster inom samhällsbyggnadsområdet. Arbetet har drivits som ett projekt och överlämnas nu till förvaltning. Ett införande ska påbörjas under senare delen av 2016.

Utifrån denna analys föreslås att:

- Rekommendationen för det fortsatta arbetet i regionen är att delta aktivt i den nationella samverkan kring den digitala plan- och bygglovsprocessen, bl.a. bör kommunerna i länet samverka med Lantmäteriet för att påskynda införandet av gemensamma geodata. Det regionala arbetet bör inledas med en kort förstudie som inkluderar en inventering av pågående projekt och initiativ i regionen med inriktning mot plan- och bygglovsprocessen.
- Det regionala arbetet bör förslagsvis samordnas inom ramen för Digital agenda Storstockholm.

Digitala tjänster för företagare

SKL genomförde en förstudie 2015: *Verksamt.se/ kommun*, som visade att det finns stora behov av att stödja företagans kontakter med kommunala och statliga myndigheter. Slutsatsen som dras är att målbilden för området bör vara guidning och vägledning utifrån företagans situation och behov. Förstudien visar också att många kommuner arbetar aktivt med näringslivsutveckling men har svårt att nå hela vägen med utveckling av guider, information, ansökningsmaterial och digitala tjänster.

Resultatet i eBlomlådan stödjer den bilden. Mindre än en fjärdedel av kommunerna i länet svarar att de har digitala tjänster inom registrering av livsmedelsverksamhet, ansökan om nyttjande av offentlig plats, samt ansökan om tillstånd för försäljning av tobak och folköl. Den tjänst som har mest spridning är ansökan om serveringstillstånd som finns i nästan hälften av kommunerna. När det gäller att strukturera och förenkla

tillgången till digitala tjänster för företagare så svarar mindre än en tredjedel av kommunerna att det går att söka tillstånd via en samlad ingång på kommunens webbplats.

Uppföljningen visar att det finns en tydlig förbättringspotential inom merparten av kommunerna. Under 2015 har Stockholm och Solna deltagit i förstudiearbetet för Verksam.se/kommun, och ett antal kommuner i länet har anmält intresse för att delta i det fortsatta utvecklingsarbetet som syftar till att ta fram guider och tjänster inom området.

Utifrån denna analys föreslås att:

- Rekommendationen för det fortsatta arbetet i regionen är att samordna deltagandet i det fortsatta utvecklingsarbetet inom ramen för Verksam.se/kommun, dels för att stimulera fler kommuner att delta, dels för att återföra de erfarenheter som bl.a. Stockholms stad har när det gäller arbetet med tjänster och service för företagare
- Det regionala arbetet bör samordnas inom ramen för Digital agenda Storstockholm.

E-hälsa

Inom området e-hälsa fokuserar överenskommelsen mellan regeringen och SKL på ”smarta sätt att förbättra människors hälsa, och att bidra till ökad delaktighet och självständighet”. I mars 2016 tog regeringen och SKL:s styrelse beslut om en ny vision för e-hälsa, som berör både hälso- och sjukvården och socialtjänstens olika delar kallad *Vision e-hälsa 2025*, och som kommer att konkretiseras i en handlingsplan. Den digitala agendan lyfter också fram e-hälsa som ett prioriterat område och pekar på att digitaliseringen är en grundförutsättning för att möta de framtida utmaningarna inom hälsa- och sjukvården, samt vad den kommunala omsorgen står inför.

Resultatet i eBlomlådan visar att endast mindre förändringar skett jämfört med förra året. Med ett undantag: andelen kommuner som erbjuder digitala trygghetslarm har ökat stort jämfört med förra årets uppföljning. Uppföljningen i eBlomlådan visar att övergången till digitala trygghetslarm till stora delar är genomförd i länets kommuner. När det gäller möjligheten att hemtjänsten utförs med stöd av digitala hjälpmedel, t ex bildtelefoni, meddelandehantering samt nattinsyn via kamera, s.k. e-hemtjänst, så svarar endast tio kommuner att det delvis är möjligt. Möjligheten att som anhörig eller vårdtagare, via digital tjänst, få information om planerade och genomförda insatser inom äldreomsorgen, är fortfarande begränsat. Tjugo kommuner svarar att det inte möjligt att göra.

Inom området e-hälsa pågår för närvarande ett omfattande program: 3R/108K, där Sveriges tre största landsting/regioner samverkar kring framtidens vårdinformationsmiljö. Målet är bland annat ett gemensamt journalsystem och en digital yta där patienter och invånare kan sköta sina kontakter med vården och få information om den egna hälsan. Kommunerna kommer att påverkas av arbetet och en viktig del av arbetet blir att lyfta fram det kommunala perspektivet.

För att underlätta och effektivisera utvecklingsarbetet kring e-hälsofrågorna pågår även ett samarbete inom Storstockholm mellan kommunerna och landstinget. Samverkan sker i olika projekt, aktiviteter och nätverk. Nätverk finns för socialchefer, IT-

beslutsfattare och e-hälsosamordnare. KSL:s samarbete med SLL regleras i ett särskilt samverkansavtal.

Säker informationsdelning och principer för digital samverkan är ett centralt område för att möjliggöra de framtida tjänsterna inom vård och omsorg. Resultatet av årets enkät kring 16 principer för samverkan visar att mindre än hälften av kommunerna svarar entydigt att de tillämpar regionala och nationella riktlinjer för informationsutbyte.⁶ Resultatet vittnar om att det finns en osäkerhet om och hur dessa riktlinjer ska tillämpas vid kravställning.

Utifrån denna analys föreslås att:

- Det regionala arbetet med digitalisering bör fortsatt prioritera e-hälsa i samverkan mellan kommunerna och landstinget.
- Inom området e-hälsa bör fokus läggas på välfärdsteknik, informationsdelning och fortsatt information och stöd till kommunerna för att förbereda för framtidens vårdinformationsmiljö.

Digitaliseringen och skolan

I Digital agenda Storstockholm konstateras att digitaliseringen påverkar skolan i grunden, och att den digitala tekniken är ett medel för effektivisering och lärande i skolmiljöer. I agendan formuleras också en målbild för 2020: "Grundskolor och gymnasieskolor förser sina elever med en digital kompetens som efterfrågas av arbetslivet". Skolan är också ett prioriterat område inom den nationella överenskommelsen. Där är målet att digitaliseringen ska "möta elevernas skiftande behov och rusta dem med rätt kompetenser och förmågor för framtiden".

eBlomlådan mäter inte hur IT och digitalisering används i undervisningen eller den konkreta lärsituationen, men uppföljningen visar att nästan alla kommuner arbetar med att kartlägga målgruppens behov i någon utsträckning. Skolan utskiljer sig också markant gentemot de övriga områdena inom eBlomlådan när det gäller det goda och jämna resultatet inom det systematiska arbetet med digitalisering, samt kompetensutveckling, samordning och organisering av arbetet.

Tillgången till skolportaler eller lärplattformar har ökat markant under de senaste åren i länets kommuner. Elever och vårdnadshavare kan idag i samtliga kommuner ta del av och lämna information som rör grundskolan och gymnasiet, och möjligheten ansöka om plats på grund- och förskola finns i de flesta kommuner. De digitala tjänster som har störst förbättringspotential är främst skolskjuts och ansökan om ledighet.

Resultatet i eBlomlådan visar att kommunerna har varit framgångsrika i arbetet med att införa digitala tjänster som riktar sig till elever och vårdnadshavare, men en mer detaljerad kartläggning av området har inte gjorts. Det är därför inte tydligt hur skolan möter de utmaningar som framtidens arbetsmarknad kräver.

Utifrån denna analys föreslås att:

- Resultatet i eBlomlådan visar att skolan har kommit längre än de flesta kommunala verksamheter när det gäller att tillgängliggöra digitala tjänster för

⁶ Resultatet från enkäten kommenteras mer i detalj nedan.

invånare. Slutsatsen blir att området därför inte bör prioriteras i det regionala arbetet i det korta perspektivet.

- Inom ramen för fokusområdet *Digital kompetens* i den digitala agendan bör det övervägas om det är möjligt att starta initiativ riktade mot särskilda målgrupper som t.ex. nyanlända elever.

Grundläggande förutsättningar

Digital agenda Storstockholm pekar på vikten av digital samverkan. Inom fokusområdet *Den digitala infrastrukturen* fastslås att: "Tillsammans har länets offentliga aktörer också ett ansvar att utveckla nya samverkans-former och arbetssätt för att göra informationsutbyte enkelt och säkert mellan organisationer, både inom och utom offentlig sektor".⁷

Målsättningen digitalt först är en del i ett större genomgripande skifte i synen på information och informationsutbyte hos svenska myndigheter i statlig och kommunal sektor. En förutsättning för att målen ska uppnås och för att kunna möta invånarnas behov är att alla aktörer gör insatser som möjliggör samverkan i praktiken. Inom detta område ingår gemensamma principer för informationsutbyte, regelverk, arkitektur och gemensam infrastruktur.

I stockholmsregionen utgör de 16 principerna för samverkan grunden för ett säkert informationsutbyte över internet och resultatet av enkäten kring dessa principer visar på de utmaningar och framgångsfaktorer som finns inom området. I eBlomlådan mäter även den första nivån *IT som möjliggörare* förekomsten av principer, struktur och teknik som skapar förutsättningar för att kommunernas verksamhet ska kunna realisera digitala tjänster som skapar nytta för invånarna.

Resultatet av årets uppföljning i eBlomlådan och enkäten kring 16 principer för samverkan visar att nästan samtliga kommuner har utsedda ägare för verksamhetskritiska system samt att en stor andel av kommunerna även har identifierat vilka system som är verksamhetskritiska. En markant ökning jämfört med föregående år och ett viktigt steg framåt för det metodiska arbetet med kommunernas kritiska informationstillgångar.

Årets enkät visar även att nära hälften av kommunerna arbetar med återkommande riskanalyser, och att åtgärder vidtas för att upprätthålla skyddsnivåerna. Det är en stor förbättring jämfört med 2015 då endast fyra kommuner svarade att principen tillämpas helt. Riskanalyser är viktiga för att identifiera och hantera de risker som kan påverka verksamhetens informationssäkerhet.

Endast fyra kommuner svarar att deras kravställning regelmässigt bygger på nationellt framtagna informationsstrukturer vilket är en försämring jämfört med föregående år. Mindre än hälften av kommunerna svarar entydigt att de tillämpar regionala och nationella riktlinjer för informationsutbyte. Kunskapen om och förståelsen för de nationella initiativen är en utmaning för den enskilda kommunen och svaren tyder på att det finns en utbredd osäkerhet om vad som bör beaktas vid kravställning av system och tjänster.

Samtliga kommuner arbetar i någon utsträckning med federering. Men området som helhet uppvisar små förändringar. Mindre än hälften av kommunerna kravställer regelmässigt federativ förmåga vid upphandlingar av varje ny tjänst. Det är oklart om

⁷ En digital agenda för Stockholms län, sid 11

detta beror på att tjänsterna inte fordrar federativ förmåga eller om det finns en osäkerhet om vilka krav som ska ställas.

Utifrån denna analys föreslås att:

- Det regionala arbetet bör inriktas på att öka kunskapen om de nationella initiativen inom området.
- Det fortsatta arbetet med att öka kunskapen om federationer behöver ses över. Goda exempel behöver spridas och möjligheter till erfarenhetsutbyte mellan arbetet med de olika federationerna (SAMBI, Skolfederation etc.) bör övervägas.
- Arbetet bör även fortsatt stödja regional samverkan mellan kommuner och landstiget kring grundläggande förutsättningar.
- Det regionala IT-arkitektnätverket för samverkan mellan länets kommuner och landstinget bör få ett formellt uppdrag, förslagsvis inom ramen för Digital agenda Storstockholm.

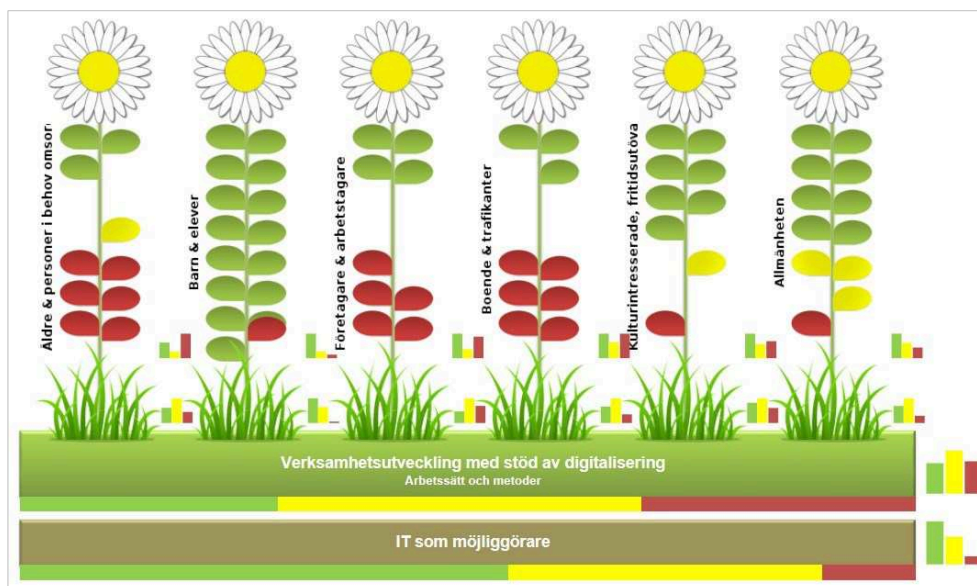
Bilagor

Bilaga 1. Resultatet från eBlomlådan 2016

Kommuner som har publicerat den aktuella versionen av eBlomlådan

Botkyrka
Danderyd
Ekerö
Haninge
Huddinge
Lidingö
Nacka
Norrtälje
Nykvarns
Nynäshamn
Salem
Sigtuna
Sollentuna
Solna
Stockholm
Sundbyberg
Södertälje
Tyresö
Täby
Upplands Väsby
Upplands-Bro
Vallentuna
Vaxholms
Värmdö
Österåker

Resultatet i länets kommuner

Den ovanstående bilden visar sammanställningen av de kommuner i länet som publicerat en självvärdering i den senaste versionen av eBlomlådan. I den ovanstående sammanställningen har kommunerna samma vikt oavsett kommunstorlek.

Under de nedanstående rubrikerna presenteras resultatet för länets kommuner, redovisade per indikator, och organiserat per nivå. Redovisningen inleds med den första nivån: IT som möjliggörare och följs sedan av Verksamhetsutveckling med stöd av IT. Den sistnämnda nivån består av två delar, först den generella som omfattar generella arbetsätt och metoder i kommunen, följd av den andra nivån som beskriver arbetsätt och metoder i verksamheterna inom respektive område, t ex skola och lärande, eller hälsa, vård och omsorg.

Den sista nivån Digitala välfärdstjänster och självservice innehåller indikatorer för digitala tjänster som riktar sig till invånare och näringsliv. Inom detta område redovisar vi dels resultatet för länets kommuner, dels resultatet justerat utifrån antalet invånare i respektive kommun.

I de sektorsindelade nivåerna har vi valt att redovisa läget i länets kommuner inom ett urval av de prioriterade områdena i överenskommelsen mellan SKL och regeringen.

Efter varje nivå kommenteras resultatet under två rubriker.

Den första rubriken: *Uppnått*, är en sammanfattning av de indikatorer där kommunerna i länet sammantaget uppvisar goda resultat, och/eller där signifikanta positiva förändringar har skett.

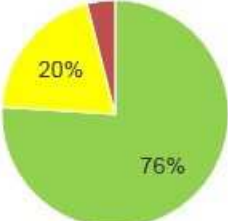
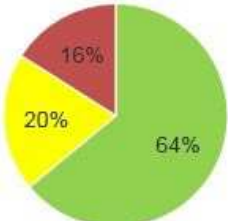
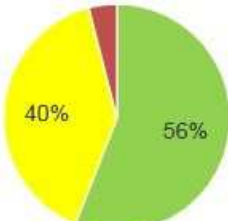
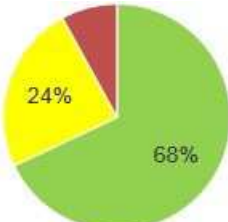
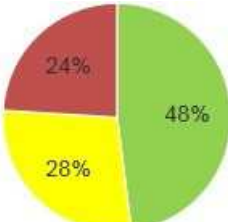
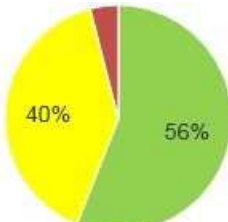
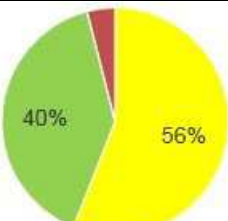
Den andra rubriken: *Förbättringspotential*, sammanfattar och kommenterar indikatorer med en tydlig förbättringspotential.

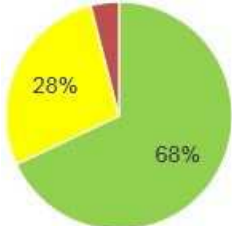
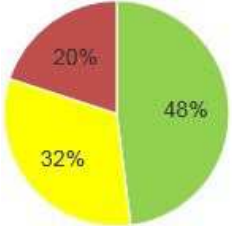
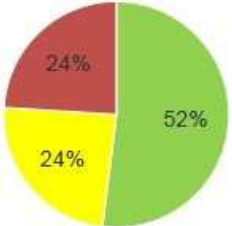
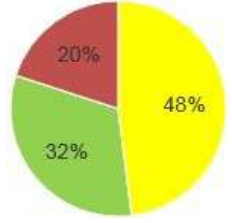
Den sista rubriken är *Regionalt*. Där presenteras exempel på regionalt arbete inom

området under de senaste åren.

IT som möjliggörare

Kriterie	Status/kommun
Kommunen har identifierat vilka it-system som är verksamhetskritiska.	<p>A pie chart with two segments: a yellow segment representing 28% and a green segment representing 72%.</p>
Kommunen har klassificerat informationen i de verksamhetskritiska it-systemen.	<p>A pie chart with three segments: a red segment representing 16%, a green segment representing 20%, and a yellow segment representing 64%.</p>
Kommunen har utsedda ägare för verksamhetskritiska it-system.	<p>A pie chart with three segments: a large green segment representing 92%, a small yellow segment representing 6%, and a very small red segment representing 2%.</p>
Kommunen har utsedda ägare för kritisk information.	<p>A pie chart with three segments: a yellow segment representing 32%, a green segment representing 56%, and a red segment representing 12%.</p>
Kommunen har en dokumenterad plan för utveckling av IT-miljön, i syfte att möta verksamhetens behov.	<p>A pie chart with three segments: a green segment representing 44%, a yellow segment representing 48%, and a red segment representing 8%.</p>
Kommunens IT-miljö är dokumenterad.	<p>A pie chart with three segments: a green segment representing 36%, a yellow segment representing 60%, and a red segment representing 4%.</p>

<p>Kommunen har en modell för förvaltning av it-system.</p>	 <table border="1"> <tr><td>Green</td><td>76%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>20%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>4%</td></tr> </table>	Green	76%	Yellow	20%	Red	4%
Green	76%						
Yellow	20%						
Red	4%						
<p>Kommunen har kvalitetsmål för leverans av IT. (t.ex. SLA.).</p>	 <table border="1"> <tr><td>Green</td><td>64%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>20%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>16%</td></tr> </table>	Green	64%	Yellow	20%	Red	16%
Green	64%						
Yellow	20%						
Red	16%						
<p>Kommunens verksamheter kan följa upp sina kostnader för IT och leverans av IT.</p>	 <table border="1"> <tr><td>Green</td><td>56%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>40%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>4%</td></tr> </table>	Green	56%	Yellow	40%	Red	4%
Green	56%						
Yellow	40%						
Red	4%						
<p>Kommunen har en samordnad funktion för säker inloggning som möjliggör två-faktorsautentisering.</p>	 <table border="1"> <tr><td>Green</td><td>68%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>24%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>8%</td></tr> </table>	Green	68%	Yellow	24%	Red	8%
Green	68%						
Yellow	24%						
Red	8%						
<p>Kommunen har en funktion för digitala underskrifter.</p>	 <table border="1"> <tr><td>Green</td><td>48%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>28%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>24%</td></tr> </table>	Green	48%	Yellow	28%	Red	24%
Green	48%						
Yellow	28%						
Red	24%						
<p>Kommunen tillämpar E-delegationens Vägledning för webbutveckling.</p>	 <table border="1"> <tr><td>Green</td><td>56%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>40%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>4%</td></tr> </table>	Green	56%	Yellow	40%	Red	4%
Green	56%						
Yellow	40%						
Red	4%						
<p>Kommunen tillämpar nationella/regionala riktlinjer för säkert informationsutbyte med andra aktörer (t.ex. E-delegationens Vägledning för digital samverkan, säkert informationsutbyte inom</p>	 <table border="1"> <tr><td>Yellow</td><td>56%</td></tr> <tr><td>Green</td><td>40%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>4%</td></tr> </table>	Yellow	56%	Green	40%	Red	4%
Yellow	56%						
Green	40%						
Red	4%						

<p>Kommunen har en infrastruktur som stödjer mobil åtkomst till verksamhetskritiska IT-system.</p>	
<p>Kommunen har en bredbandsstrategi.</p>	
<p>Kommunen tillhandahåller federerade tjänster.</p>	
<p>Kommunen samverkar med andra kommuner och/eller landsting kring gemensam IT-drift, tjänster och förvaltning.</p>	

Uppnått

- Nästan samtliga kommuner, 23 st, har utsedda ägare för verksamhetskritiska system. En markant ökning jämfört med föregående år.
- En stor andel av kommunerna svarar även att de har identifierat vilka system som är verksamhetskritiska.
- Antalet kommuner som har en modell för förvaltning av IT-system har ökat sedan 2015 till 19 st.

Förbättringsområden

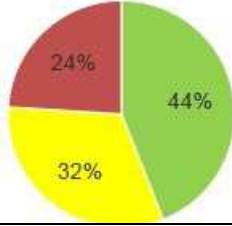
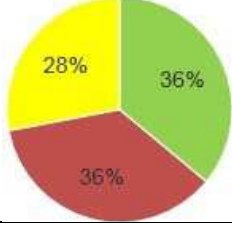
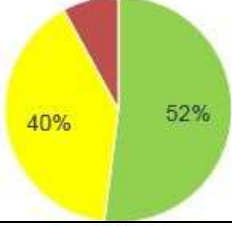
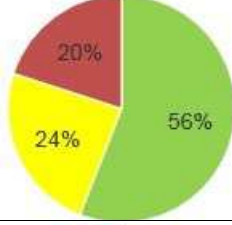
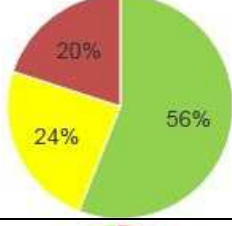
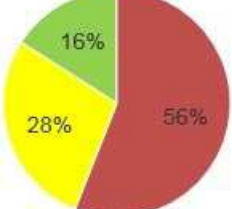
- Mindre än hälften av kommunerna svarar entydigt att de har tagit fram bredbandsstrategier.
- Endast 10 kommuner svarar att de tillämpar nationella och regionala riktlinjer för säkert informationsutbyte med andra aktörer.

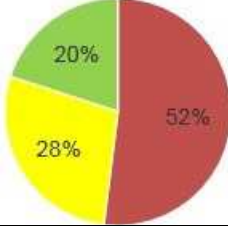
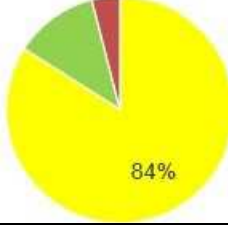
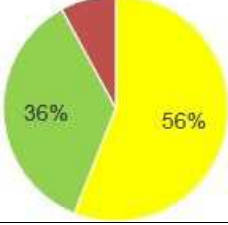
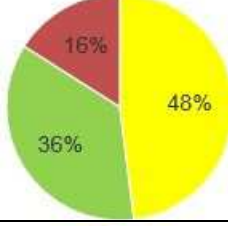
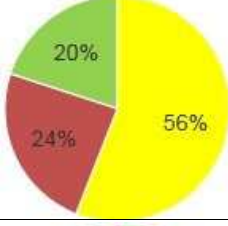
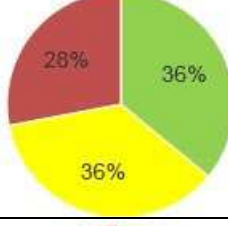
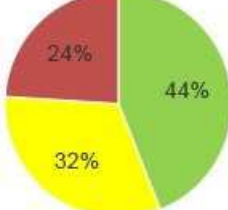
Regionalt

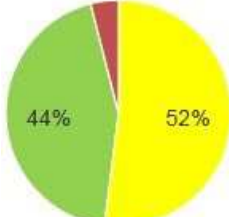
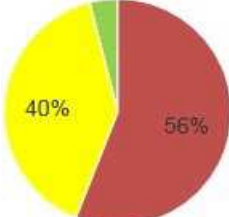
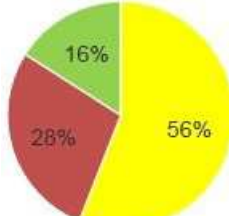
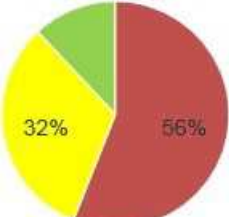
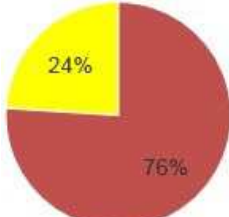
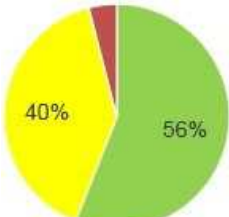
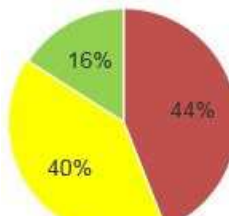
- 16 principer för samverkan är framtagna regionalt för att etablera gemensamma regler för att enkelt och säkert utbyta information. Regional samverkan är också etablerad inom arkitekturområdet. Principerna kommer att uppdateras under 2016, och är antagna av samtliga kommuner, samt landstinget.

Verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering

Arbetsätt och metoder

Kriterie	Status								
Kommunen anger i övergripande styrdokument hur man vill ta tillvara digitaliseringens möjligheter.	 <table border="1"> <tr><th>Status</th><th>Procent</th></tr> <tr><td>Grön</td><td>44%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>32%</td></tr> <tr><td>Röd</td><td>24%</td></tr> </table>	Status	Procent	Grön	44%	Yellow	32%	Röd	24%
Status	Procent								
Grön	44%								
Yellow	32%								
Röd	24%								
Kommunen följer årligen upp kommunens e-utveckling, t.ex. med avseende på om det blivit enklare, effektivare och öppnare.	 <table border="1"> <tr><th>Status</th><th>Procent</th></tr> <tr><td>Grön</td><td>36%</td></tr> <tr><td>Röd</td><td>36%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>28%</td></tr> </table>	Status	Procent	Grön	36%	Röd	36%	Yellow	28%
Status	Procent								
Grön	36%								
Röd	36%								
Yellow	28%								
Kommunen deltar i arbetet med en regional digital agenda.	 <table border="1"> <tr><th>Status</th><th>Procent</th></tr> <tr><td>Grön</td><td>52%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>40%</td></tr> <tr><td>Röd</td><td>8%</td></tr> </table>	Status	Procent	Grön	52%	Yellow	40%	Röd	8%
Status	Procent								
Grön	52%								
Yellow	40%								
Röd	8%								
Kommunen tillämpar en modell för projektstyrning.	 <table border="1"> <tr><th>Status</th><th>Procent</th></tr> <tr><td>Grön</td><td>56%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>24%</td></tr> <tr><td>Röd</td><td>20%</td></tr> </table>	Status	Procent	Grön	56%	Yellow	24%	Röd	20%
Status	Procent								
Grön	56%								
Yellow	24%								
Röd	20%								
Kommunen tillämpar en modell för prioritering av utvecklingsprojekt (t.ex. portföljstyrning).	 <table border="1"> <tr><th>Status</th><th>Procent</th></tr> <tr><td>Grön</td><td>56%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>24%</td></tr> <tr><td>Röd</td><td>20%</td></tr> </table>	Status	Procent	Grön	56%	Yellow	24%	Röd	20%
Status	Procent								
Grön	56%								
Yellow	24%								
Röd	20%								
Kommunen följer aktivt upp effekter och kostnader av e-utvecklingsprojekt och säkerställer nyttohemtagning.	 <table border="1"> <tr><th>Status</th><th>Procent</th></tr> <tr><td>Röd</td><td>56%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>28%</td></tr> <tr><td>Grön</td><td>16%</td></tr> </table>	Status	Procent	Röd	56%	Yellow	28%	Grön	16%
Status	Procent								
Röd	56%								
Yellow	28%								
Grön	16%								

<p>Kommunen har en finansieringsmodell som stimulerar utveckling och förvaltning av digitala tjänster.</p>	
<p>Kommunen använder ett processororienterat arbetssätt för att se över och effektivisera sina metoder och arbetsflöden.</p>	
<p>Kommunen samverkar med andra kommuner och/eller landsting kring gemensam utveckling av digitala tjänster.</p>	
<p>Kommunen samverkar med andra kommuner och/eller landsting kring gemensam upphandling av IT-stöd.</p>	
<p>Kommunen följer upp och utvecklar medarbetarnas digitala arbetsmiljö (t.ex. med avseende på användbarhet, spiltid och stress).</p>	
<p>Kommunen samverkar med andra aktörer kring publicering av öppna data.</p>	
<p>Kommunen tillhandahåller öppna data.</p>	

<p>Kommunens beställningar och inköp genomförs elektroniskt.</p>	
<p>Kommunens chefer och medarbetare har genomgått kompetensutveckling kring hur man bäst drar nytta av digitaliseringens möjligheter för att öka sin effektivitet.</p>	
<p>Kommunen har ett livscykel- och hållbarhetsperspektiv på e-utvecklingen, d.v.s. strävar efter att nyttja digitaliseringens möjligheter för att nå en balans mellan den sociala, ekonomiska och ekologiska dimensionen.</p>	
<p>Kommunen har infört arkiv för digitalt långtidsbevarande, s.k. e-arkiv.</p>	
<p>Kommunen har infört säker digital brevlåda för kommunikation med privatpersoner och företagare via Mina Meddelanden eller motsvarande.</p>	
<p>Kommunen stödjer mobila arbetsätt.</p>	
<p>Kommunen har en funktion för bokning/hantering av mötestid med handläggare.</p>	

Uppnått

- Antalet kommuner som tillämpar en modell för prioritering av utvecklingsprojekt har ökat markant sedan förra årets rapport, från sex kommuner till 14.
- Samverkan kring upphandlingar av IT-stöd har ökat och hälften av kommunerna svarar att de gör det.
- Arbetet med öppna data i kommunerna har utvecklats. 18 kommuner svarar att de helt eller delvis publicerar information som öppna data.

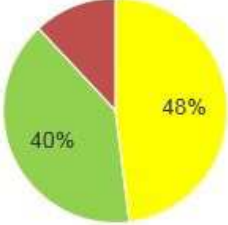
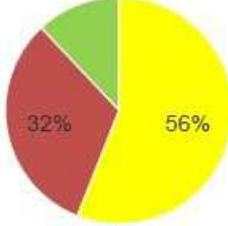
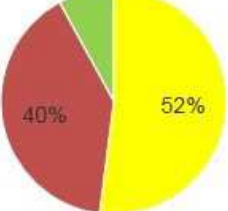
Förbättringsområden

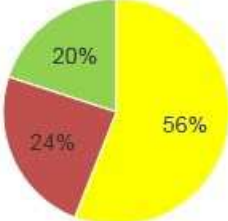
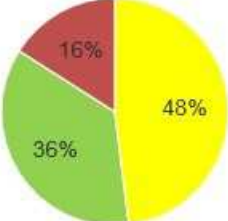
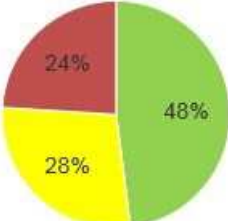
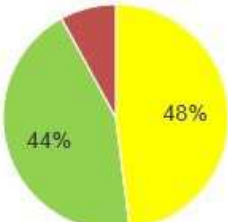
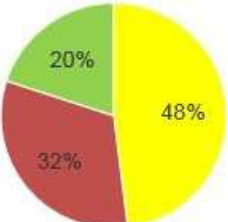
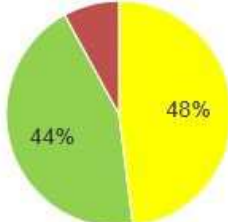
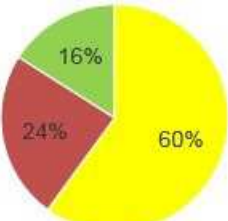
- Få kommuner följer aktivt upp effekter och kostnader av e-utvecklingsprojekt och säkerställer nyttohemtagning
- Kommunerna i länet förhåller sig fortsatt avvaktande till säkra elektroniska brevlådor av typen Mina meddelanden. Ingen av kommunerna svarar entydigt att de infört en sådan funktion.

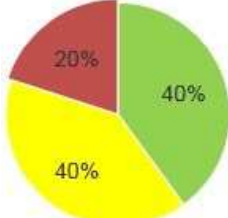
Regionalt

- KSL har arbetat med att stödja kommunernas publicering av gemensamma datamängder som öppna data under 2015.

Hälsa, vård och omsorg

Kriterie	Status
Verksamheten har utvecklat och effektiviserat verksamheten med stöd av digitalisering.	
Verksamheten gör kartläggningar av målgruppens behov av digitala tjänster.	
Verksamheten följer systematiskt upp användbarheten i de digitala tjänsterna.	

<p>Verksamheten har minskat sina handläggningstider med hjälp av IT-stöd och förändrat arbetssätt.</p>	
<p>Verksamheten arbetar aktivt med samordnad vårdplanering med stöd av IT.</p>	
<p>Verksamheten nyttjar IT-stöd för en effektiv bemanningsplanering.</p>	
<p>Verksamheten använder digitala verktyg för samla in, följa upp och analysera resultat.</p>	
<p>Verksamheten har möjlighet att dokumentera mobilt (t.ex. insatser och avvikelser)</p>	
<p>Verksamheten arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser kring hur man leder, organiserar och följer upp arbetet med IT.</p>	
<p>Verksamheten arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser kring digital kompetensutveckling.</p>	

<p>Verksamheten arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser kring såväl verksamhetsmässig som administrativ användning av IT.</p>	
--	--

Uppnått

- Det systematiska arbetet kring ledning, organisering och uppföljning inom vård- och omsorg har förbättrats markant. Nästan samtliga kommuner svarar att de helt eller delvis arbetar med detta.
- Verksamheterna använder i allt högre grad IT-stöd i bemannings-planeringen. 19 kommuner svarar att de helt eller delvis gör detta.

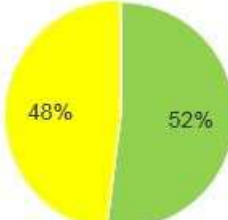
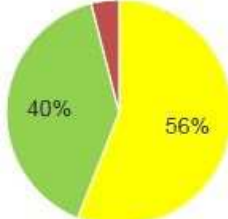
Förbättringsområden

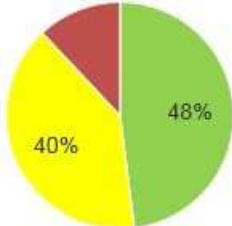
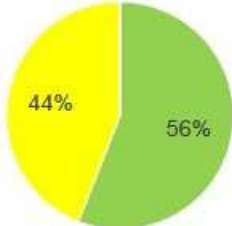
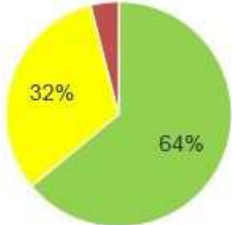
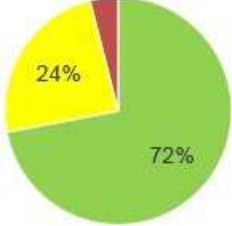
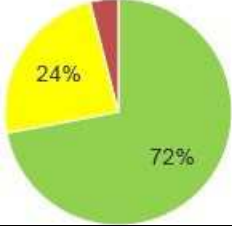
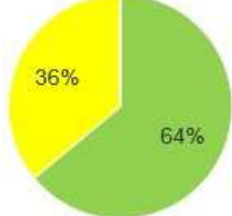
- Möjligheten att dokumentera insatser och avvikelser med stöd av mobila enheter saknas fortfarande i åtta kommuner.
- Det systematiska arbetet kring kompetensutveckling har en fortsatt tydlig förbättringspotential. Endast fyra kommuner svarar entydigt att de arbetar med detta.

Regionalt

- KSL och SLL samverkar med utgångspunkt från en gemensam handlingsplan under 2016
- KSL driver nätverk för kommunernas e-hälsosamordnare.

Skola och lärande

Kriterie	Status
<p>Verksamheten har utvecklat och effektiviserat verksamheten med stöd av digitalisering.</p>	
<p>Verksamheten gör kartläggningar av målgruppens behov av digitala tjänster.</p>	

Verksamheten följer systematiskt upp användbarheten i de digitala tjänsterna.	
Verksamheten har minskat sina handläggningstider med hjälp av IT-stöd och förändrat arbetssätt.	
Verksamheten arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser kring hur man leder, organiserar och följer upp arbetet med IT.	
Verksamheten arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser kring utrustning och infrastruktur.	
Verksamheten arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser kring digital kompetensutveckling.	
Verksamheten arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser kring såväl pedagogisk som administrativ användning av it.	

Uppnått

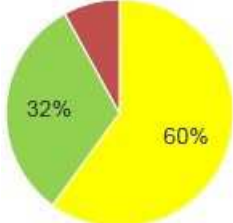
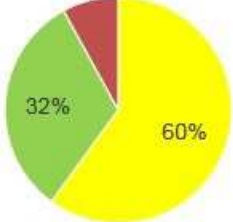
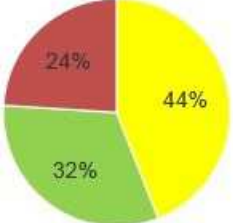
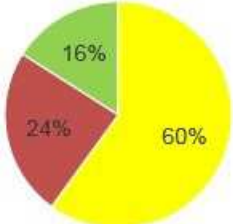
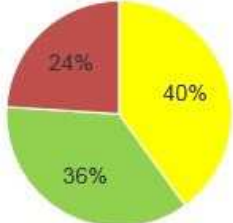
- Skolan uppvisar fortsatt goda och jämna resultat inom området.
- Antalet kommuner som svarar att de kartlägger målgruppens behov av digitala tjänster har ökat markant sedan föregående år, nästan samtliga kommuner gör det i någon utsträckning.
- Arbetet med att leda, organisera och följa upp arbetet inom skolans digitalisering har utvecklats starkt i länets kommuner, nästan samtliga kommuner svarar att de systematiskt arbetar med detta.

Förbättringsområden:

- Arbetet med att kartlägga målgruppens behov av digitala tjänster fortsätter. 10 kommuner svarar entydigt att de gör det.

Samhällsbyggnad, transport och miljö

Kriterie	Status								
Verksamheten har utvecklat och effektiviserat verksamheten med stöd av digitalisering.	<table border="1"> <tr><th>Color</th><th>Percentage</th></tr> <tr><td>Green</td><td>44%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>56%</td></tr> </table>	Color	Percentage	Green	44%	Yellow	56%		
Color	Percentage								
Green	44%								
Yellow	56%								
Verksamheten gör kartläggningar av målgruppens behov av digitala tjänster.	<table border="1"> <tr><th>Color</th><th>Percentage</th></tr> <tr><td>Green</td><td>20%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>36%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>44%</td></tr> </table>	Color	Percentage	Green	20%	Red	36%	Yellow	44%
Color	Percentage								
Green	20%								
Red	36%								
Yellow	44%								
Verksamheten följer systematiskt upp användbarheten i de digitala tjänsterna.	<table border="1"> <tr><th>Color</th><th>Percentage</th></tr> <tr><td>Green</td><td>20%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>32%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>48%</td></tr> </table>	Color	Percentage	Green	20%	Red	32%	Yellow	48%
Color	Percentage								
Green	20%								
Red	32%								
Yellow	48%								
Verksamheten har minskat sina handläggningstider med hjälp av IT-stöd och förändrat arbetssätt.	<table border="1"> <tr><th>Color</th><th>Percentage</th></tr> <tr><td>Green</td><td>40%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>12%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>52%</td></tr> </table>	Color	Percentage	Green	40%	Red	12%	Yellow	52%
Color	Percentage								
Green	40%								
Red	12%								
Yellow	52%								
Verksamheten visualiserar sina detalj- och översiktplaner på webbplatsen.	<table border="1"> <tr><th>Color</th><th>Percentage</th></tr> <tr><td>Yellow</td><td>20%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>12%</td></tr> <tr><td>Green</td><td>68%</td></tr> </table>	Color	Percentage	Yellow	20%	Red	12%	Green	68%
Color	Percentage								
Yellow	20%								
Red	12%								
Green	68%								
Verksamheten har möjlighet att dokumentera mobilt (t.ex. vid tillsyn).	<table border="1"> <tr><th>Color</th><th>Percentage</th></tr> <tr><td>Red</td><td>16%</td></tr> <tr><td>Green</td><td>24%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>60%</td></tr> </table>	Color	Percentage	Red	16%	Green	24%	Yellow	60%
Color	Percentage								
Red	16%								
Green	24%								
Yellow	60%								

Kriterie	Status
Verksamheten använder digitala verktyg för att samla in, följa upp och analysera resultat.	
Verksamheten använder digital teknik för att minska energianvändningen.	
Verksamheten arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser kring hur man leder, organiserar och följer upp arbetet med IT.	
Verksamheten arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser kring digital kompetensutveckling.	
Verksamheten arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser kring såväl verksamhetsmässig som administrativ användning av IT.	

Uppnått

- Möjligheten att dokumentera med stöd av mobila enheter har ökat sedan föregående år. 21 kommuner svarar att det är helt eller delvis möjligt.
- Nästan samtliga kommuner arbetar med digital teknik, i någon utsträckning, för att minska energianvändningen.

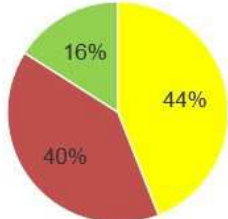
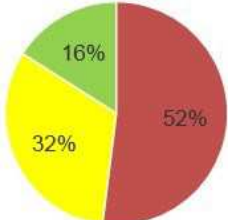
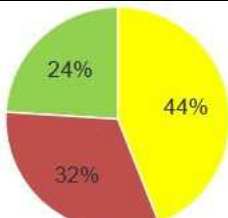
Förbättringsområden

- Det systematiska arbetet med digitalisering inom samhällsbyggnad har fortfarande en stor förbättringspotential. Endast åtta kommuner svarar entydigt att de arbetar med det.

- Få kommuner gör systematiskt kartläggningar av målgruppens behov av digitala tjänster inom miljö- och samhällsbyggnadsområdet. Endast fem kommuner svarar att de gör det.

Näringsliv & arbete

Kriterie	Status						
Verksamheten har utvecklat och effektiviserat verksamheten med stöd av digitalisering.	<table border="1"> <tr><td>Yellow</td><td>60%</td></tr> <tr><td>Green</td><td>32%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>8%</td></tr> </table>	Yellow	60%	Green	32%	Red	8%
Yellow	60%						
Green	32%						
Red	8%						
Verksamheten gör kartläggningar av målgruppens behov av digitala tjänster.	<table border="1"> <tr><td>Yellow</td><td>48%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>32%</td></tr> <tr><td>Green</td><td>20%</td></tr> </table>	Yellow	48%	Red	32%	Green	20%
Yellow	48%						
Red	32%						
Green	20%						
Verksamheten följer systematiskt upp användbarheten i de digitala tjänsterna.	<table border="1"> <tr><td>Red</td><td>48%</td></tr> <tr><td>Yellow</td><td>40%</td></tr> <tr><td>Green</td><td>12%</td></tr> </table>	Red	48%	Yellow	40%	Green	12%
Red	48%						
Yellow	40%						
Green	12%						
Verksamheten har minskat sina handläggningstider med hjälp av IT-stöd och förändrat arbetssätt.	<table border="1"> <tr><td>Yellow</td><td>52%</td></tr> <tr><td>Green</td><td>32%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>16%</td></tr> </table>	Yellow	52%	Green	32%	Red	16%
Yellow	52%						
Green	32%						
Red	16%						
Verksamheten använder IT-stöd för att samordna sin tillsyn gentemot företagare.	<table border="1"> <tr><td>Yellow</td><td>48%</td></tr> <tr><td>Green</td><td>32%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>20%</td></tr> </table>	Yellow	48%	Green	32%	Red	20%
Yellow	48%						
Green	32%						
Red	20%						
Verksamheten har möjlighet att dokumentera mobilt (t.ex. vid tillsyn).	<table border="1"> <tr><td>Yellow</td><td>48%</td></tr> <tr><td>Red</td><td>40%</td></tr> <tr><td>Green</td><td>12%</td></tr> </table>	Yellow	48%	Red	40%	Green	12%
Yellow	48%						
Red	40%						
Green	12%						

<p>Verksamheten arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser kring hur man leder, organiserar och följer upp arbetet med IT.</p>	
<p>Verksamheten arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser kring digital kompetensutveckling.</p>	
<p>Verksamheten arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser kring såväl verksamhetsmässig som administrativ användning av IT.</p>	

Uppnått

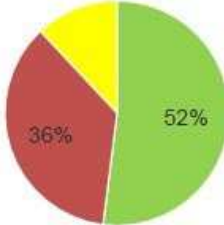
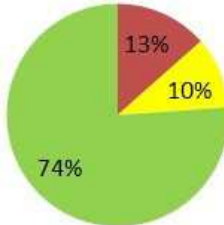
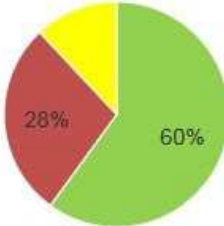
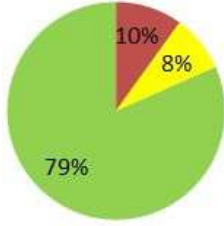
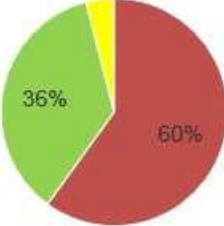
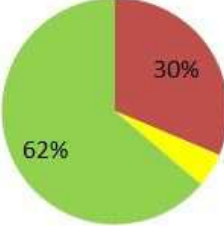
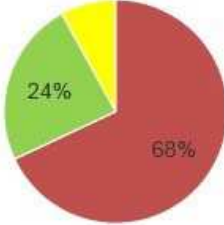
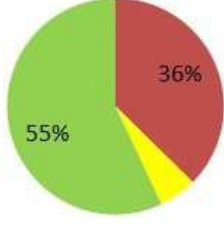
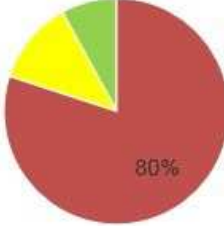
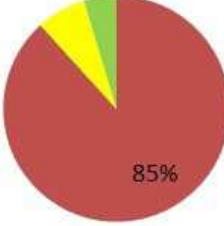
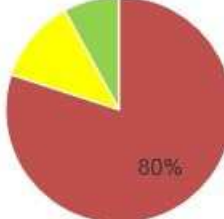
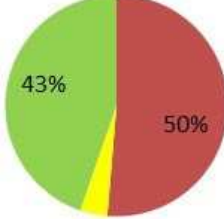
- Nästan samtliga kommuner svarar att de i någon utsträckning utvecklar verksamheten inom näringsliv och arbetsmarknad med stöd av digitalisering.
- En stor andel av kommunerna använder någon form av IT-stöd för att samordna tillsyn.

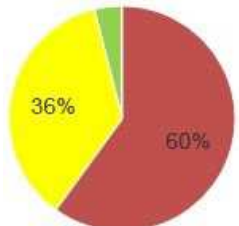
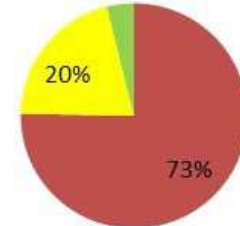
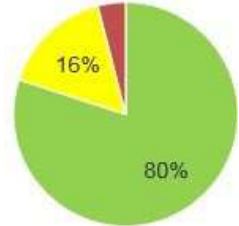
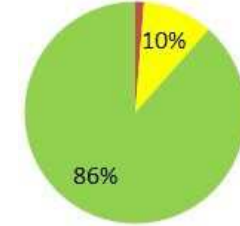
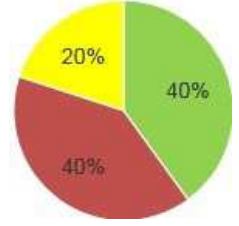
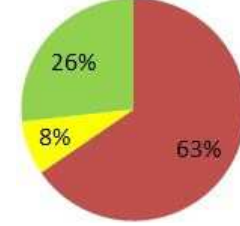
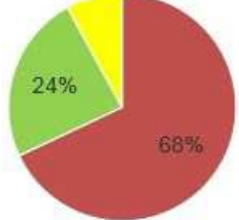
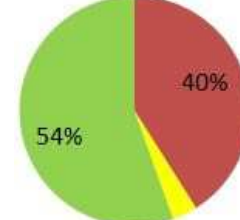
Förbättringsområden

- Inom verksamheten är det få kommuner som arbetar systematiskt med digital kompetensutveckling. Endast fyra kommuner svarar entydigt att de gör det.
- Det finns också en stor förbättringspotential när det gäller det systematiska arbetet kring ledning och organisation av arbetet med IT inom näringsliv och arbete.
- Endast fyra kommuner svarar att det går att dokumentera mobilt vid tillsyn av t ex företagare.

Digitala välfärdstjänster och självservice

Äldre & personer i behov omsorg & stöd

Kriterie	Status / kommun	Status / invånare
Privatpersoner kan via digital tjänst göra en samlad kvalitetsjämförelse av alla äldreboenden.		
Privatpersoner kan via digital tjänst göra en samlad kvalitetsjämförelse av alla utförare av hemtjänst.		
Privatpersoner kan via digital tjänst ansöka om bistånd från äldreomsorgen.		
Privatpersoner kan via digital tjänst ansöka om personlig assistans.		
Privatpersoner kan via digital tjänst ansöka om försörjningsstöd.		
Vårdtagare och anhöriga kan via digital tjänst få information om planerade och genomförda insatser inom äldreomsorgen.		

Privatpersoner erbjuds e-hemtjänst, d.v.s. möjlighet till stöd med digitala hjälpmedel.		
Privatpersoner erbjuds digitala trygghetslarm.		
Privatpersoner kan via digital tjänst ansöka om färdtjänst.		
Privatpersoner kan via digital tjänst ansöka om parkeringstillstånd för rörelsehindrade.		

Uppnått

- Antalet kommuner som erbjuder digitala trygghetslarm har ökat markant sedan 2015. 20 kommuner svarar att det helt är infört. 86% av länets befolkning bor i en kommun med tillgång till tjänsten.
- 79% av länets invånare bor i en kommun som erbjuder en digital tjänst för göra en samlad kvalitetsjämförelse av alla utförare inom hemtjänst. Tjänsten är helt införd i 15 kommuner.

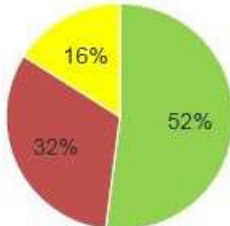
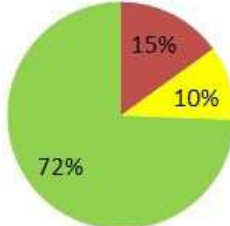
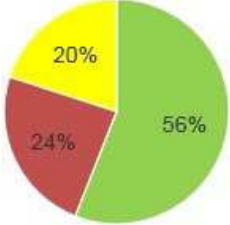
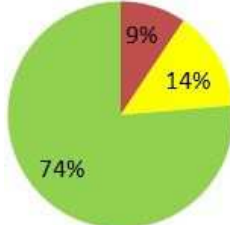
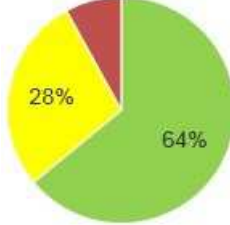
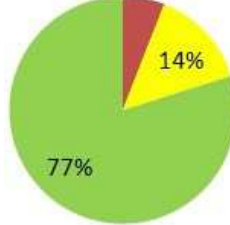
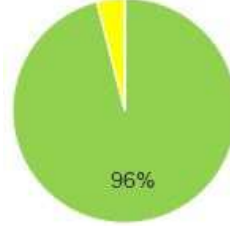
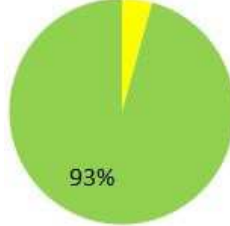
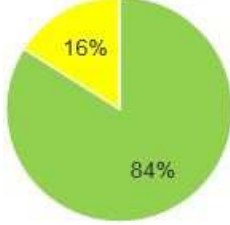
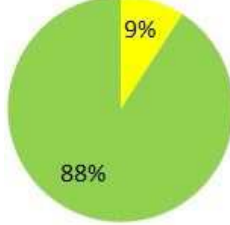

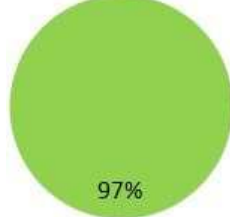
Förbättringsområden

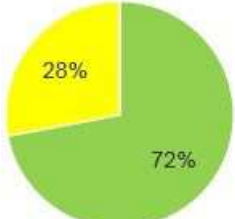
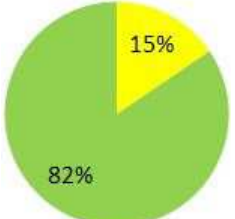
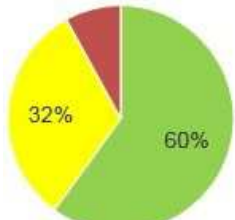
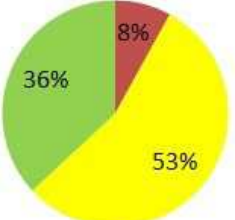
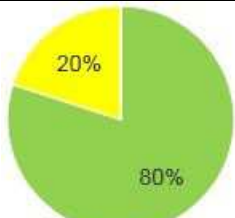
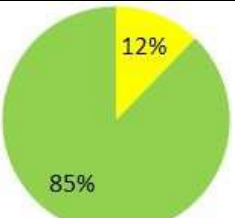
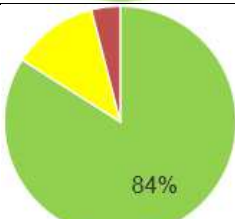
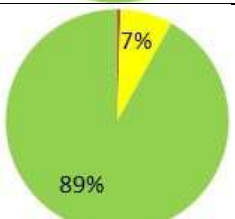
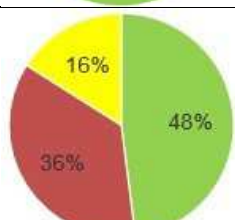
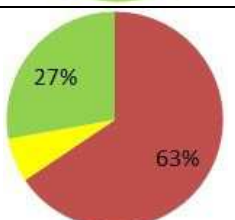
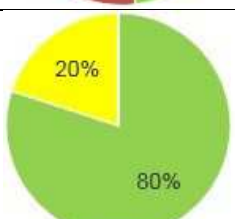
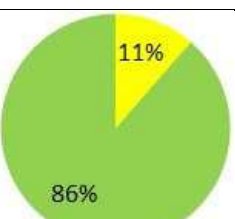
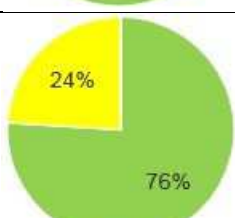
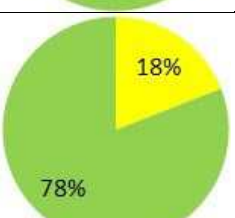
- E-hemtjänst, d.v.s. möjlighet till stöd med digitala hjälpmedel, är ett område som kommunerna är engagerade i, men som ännu är i sin linda. Endast 10 kommuner svarar att det delvis är möjligt.
- Möjligheten att som anhörig eller vårdtagare, via digital tjänst, få information om planerade och genomförda insatser inom äldreomsorgen, är fortfarande begränsad.
- Digital ansökan om försörjningsstöd finns fortfarande i få kommuner, endast fem kommuner svarar att de helt eller delvis har denna tjänst.

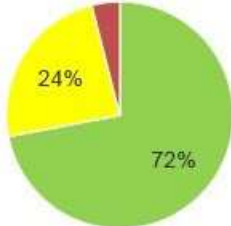
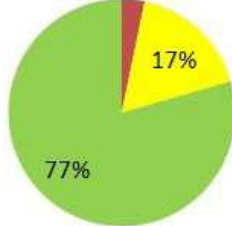
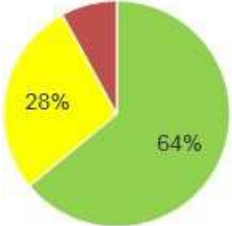
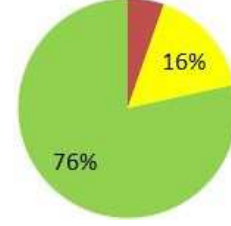
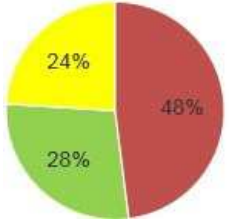
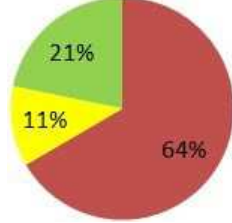
Regionalt

- KSL deltar som part i Stockholm digital Care (SDC) för att öka antalet kommersiella digitala produkter och tjänster som är specifikt utformade för äldre som bor hemma.

Barn och elever

Kriterie	Status / kommun	Status / invånare
Privatpersoner kan via digital tjänst göra en samlad kvalitetsjämförelse av alla förskolor.		
Privatpersoner kan via digital tjänst göra en samlad kvalitetsjämförelse av alla grundskolor.		
Privatpersoner kan via digital tjänst göra en samlad kvalitetsjämförelse av alla gymnasieskolor.		
Vårdnadshavare kan via digital tjänst ansöka och få besked om antagning till förskola.		
Vårdnadshavare kan via digital tjänst ansöka och få besked om antagning till grundskola.		
Elever/vårdnadshavare kan via digital tjänst ansöka och få besked om antagning till gymnasium.		

<p>Privatpersoner kan via digital tjänst ansöka och få besked om antagning till vuxenutbildning.</p>		
<p>Vårdnadshavare kan via digitalt forum (t.ex. portal, lärplattform) kommunicera, ta del av och lämna information (schema, kontaktuppgifter) som rör förskolan.</p>		
<p>Elever/vårdnadshavare kan via digitalt forum (portal, lärplattform) kommunicera, ta del av och lämna information (schema, kontaktuppgifter) som rör grundskolan.</p>		
<p>Elever/Vårdnadshavare kan via digitalt forum (portal, lärplattform) kommunicera, ta del av och lämna information (schema, kontaktuppgifter) som rör gymnasieskolan.</p>		
<p>Elever/vårdnadshavare kan via digital tjänst ansöka om ledighet.</p>		
<p>Elever/vårdnadshavare kan via digital tjänst anmäla frånvaro.</p>		
<p>Elever/vårdnadshavare kan via digital tjänst få information om elevens utveckling i grundskolan.</p>		

Elever/vårdnadshavare kan via digital tjänst få information om elevens utveckling i särskolan.		
Elever/vårdnadshavare kan via digital tjänst få information om elevens utveckling i gymnasieskolan.		
Elever/vårdnadshavare kan via digital tjänst ansöka om skolskjuts.		

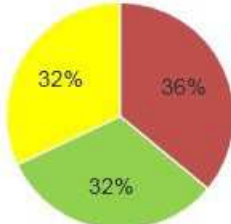
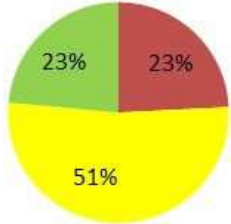
Uppnått

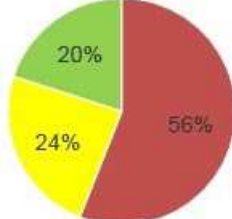
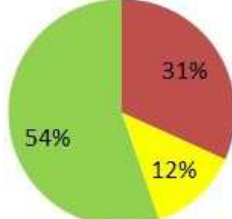
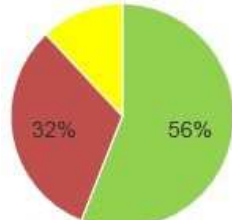
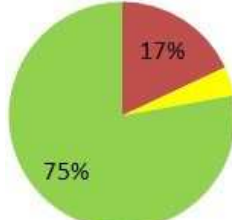
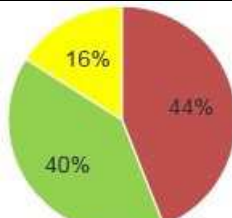
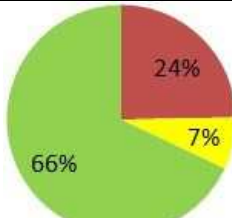
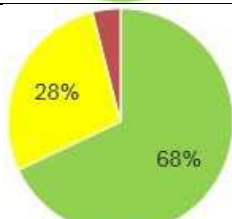
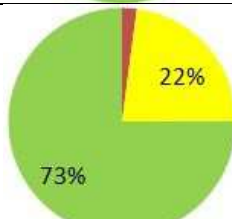
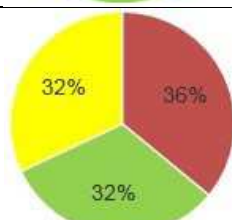
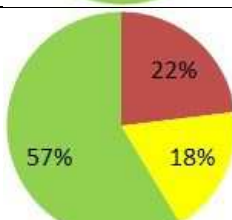
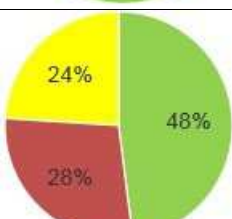
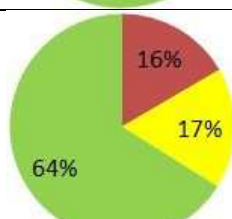
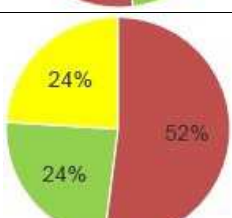
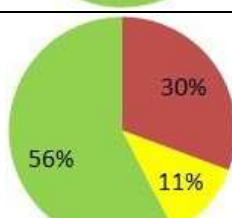
- Kommunerna i länet erbjuder i mycket stor utsträckning digitala tjänster för att ansöka och få besked om antagning till förskola och grundskola.
- Användningen av skolportaler, eller lärplattformar har ökat markant under de senaste åren. Elever och vårdnadshavare kan i samtliga kommuner ta del av och lämna information (schema, kontaktuppgifter) som rör grundskolan och gymnasiet.

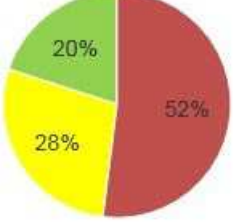
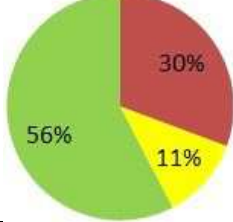
Förbättringsområden

- Möjligheten att ansöka om skolskjuts via digital tjänst ligger kvar på föregående års nivå. Tjänsten finns endast i sju kommuner.
- Möjligheten att ansöka om ledighet finns i mindre än hälften av kommunerna.

Boende & trafikanter

Kriterie	Status / kommun	Status / invånare
Privatpersoner/företagare kan via digital tjänst ansöka om bygglov.		

<p>Privatpersoner/företagare kan via digital tjänst följa sitt bygglovsärende.</p>		
<p>Privatpersoner/företagare kan via digital tjänst beställa nybyggnadskarta.</p>		
<p>Företagare kan via digital tjänst ansöka om grävningstillstånd.</p>		
<p>Kommunen använder digitala kanaler för att informera om och inhämta synpunkter på samhällsbyggnaden i kommunen.</p>		
<p>Privatpersoner kan via digital tjänst anmäla, ändra behov av och följa upp sin sophantering.</p>		
<p>Privatpersoner kan via digital tjänst lämna vattenmätarställning och följa upp sin förbrukning.</p>		
<p>Privatpersoner kan via digital tjänst få en tillgänglighetsguide i kommunen.</p>		

<p>Privatpersoner kan via digital tjänst anmäla installation av värmepump.</p>		
--	--	---

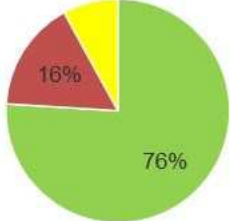
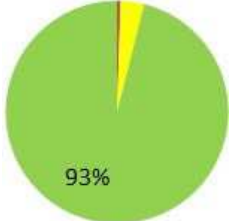
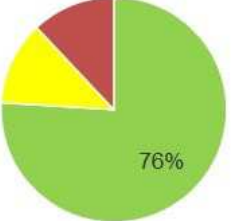
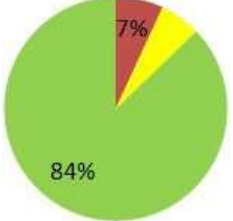
Uppnått

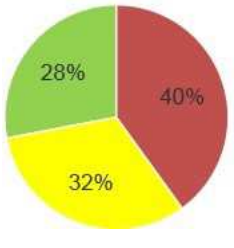
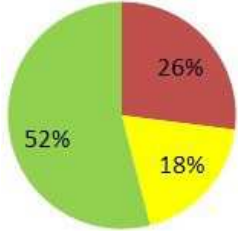
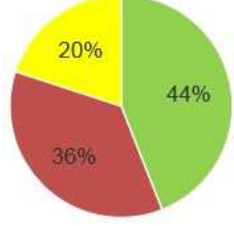
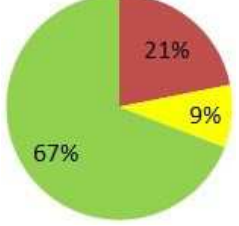
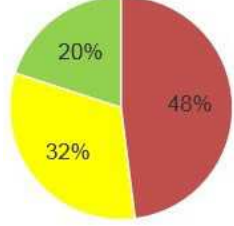
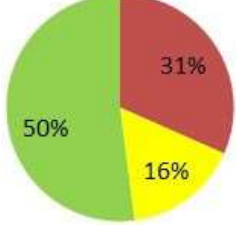
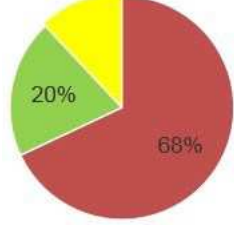
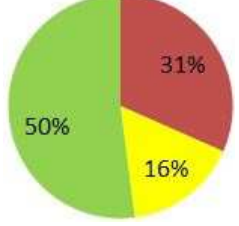
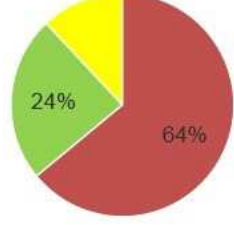
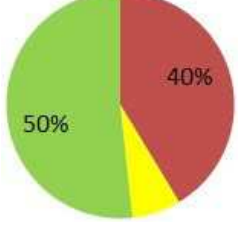
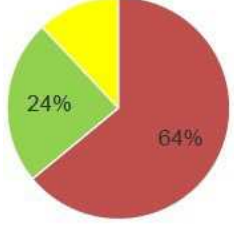
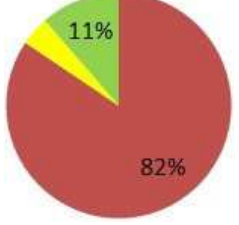
- I nästan samtliga kommuner används digitala kanaler för att informera om och inhämta synpunkter inom området samhällsbyggnad. 73 % av invånarna i länet bor i kommuner där det är möjligt.
- Möjlighet att beställa nybyggnadskarta finns i merparten av kommunerna, och 75 % av länets befolkning bor i en kommun där det är möjligt.

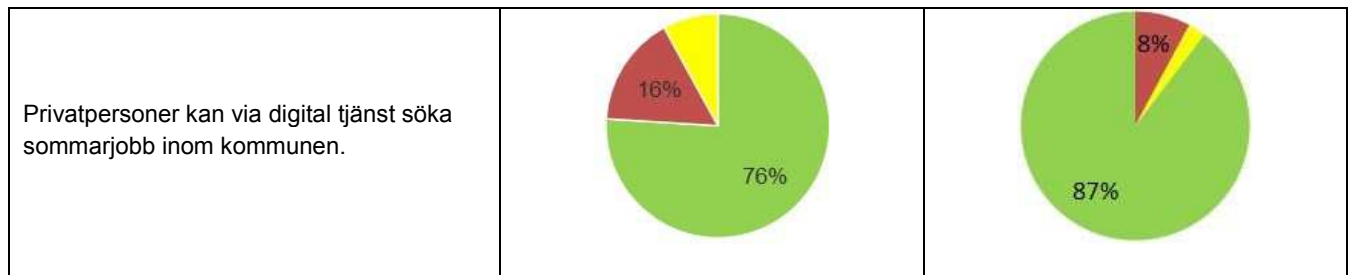
Förbättringsområden

- Antalet kommuner som svarar att det är möjligt att ansöka om bygglov digitalt är fortfarande lågt, endast åtta kommuner svarar att de har den tjänsten.
- Relativt få kommuner erbjuder också en digital tjänst för att följa sitt bygglovsärende. Endast fem kommuner gör det, men andelen invånare som bor i en kommun som har tjänsten är över hälften.

Företagare & arbetstagare

Kriterie	Status / kommun	Status / invånare
<p>Företagare kan via digital tjänst lämna anbud på kommunens upphandlingar.</p>		
<p>Leverantörer kan fakturera kommunen digitalt.</p>		

<p>Företagare kan via en samlad digital ingång söka olika tillstånd kopplat till sin verksamhet.</p>		
<p>Företagare kan via digital tjänst ansöka om serveringstillstånd.</p>		
<p>Företagare kan via digital tjänst registrera livsmedelsverksamhet.</p>		
<p>Företagare kan via digital tjänst ansöka om nyttjande av allmän plats.</p>		
<p>Företagare kan via digital tjänst ansöka om tillstånd för försäljning av folköl.</p>		
<p>Företagare kan via digital tjänst ansöka om tillstånd för tobaksförsäljning.</p>		

Uppnått

- Möjligheten att lämna anbud digitalt, samt att fakturera digitalt finns i en stor andel av länets kommuner.
- Andelen kommuner som erbjuder en digital tjänst för att ansöka om serveringstillstånd är nästan hälften. 67 % av länets invånare bor i en kommun där det är möjligt.

Förbättringsområden

- En tjänst för ansökan om tillstånd för tobaksförsäljning finns i endast sex kommuner.
- En tjänst för ansökan om tillstånd för folköl finns också i endast sex kommuner.

Bilaga 2. Uppföljning av 16 principer för samverkan

Kommuner som besvarat 2016 års enkät

Botkyrka
Danderyd
Ekerö
Haninge
Huddinge
Järfälla
Lidingö
Nacka
Nykvarn
Nynäshamn
Salem
Sigtuna
Solna stad
Stockholm
Sundbyberg
Södertälje
Tyresö kommun
Täby
Upplands Väsby
Upplands-Bro
Vallentuna
Vaxholm
Värmdö
Österåker

Resultatet av 2016 års enkät

Nedan presenteras resultatet av enkäten. Antalet svar är något fler i år än föregående år. 24 kommuner har besvarat enkäten jämfört med 22 st. förra året. Svartalternativen i enkäten är:

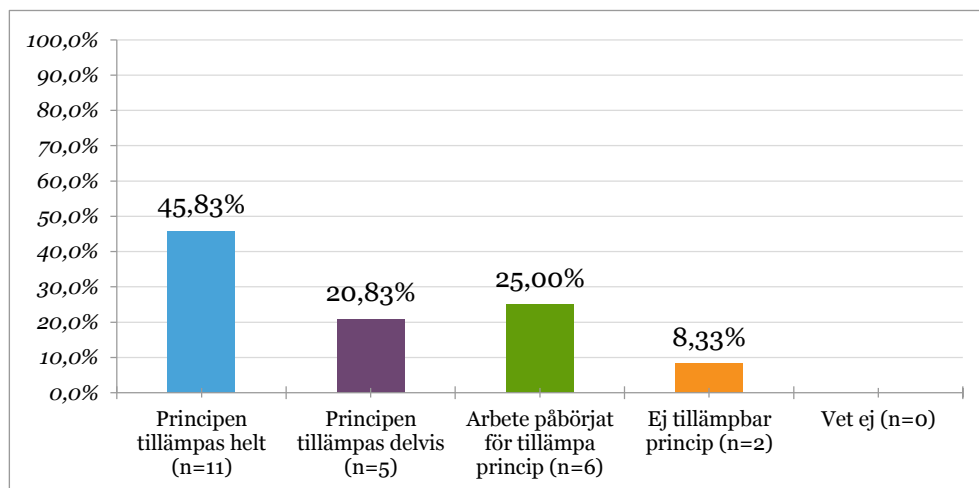
- Vet ej
- Ej tillämpbar princip
- Arbete påbörjat för att tillämpa principen
- Principen tillämpas delvis
- Principen tillämpas helt

Nedan följer en grafisk redovisning av svaren. Under varje princip presenteras i vilken omfattning principen tillämpas i respektive organisation. Principerna är grupperade, och en kommentar kring resultatet redovisas i inledningen av respektive område.

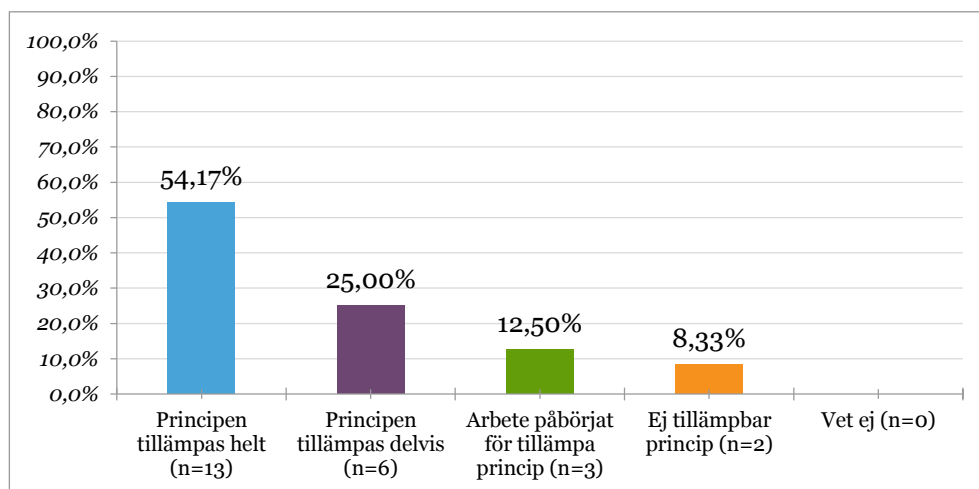
Informationssäkerhet, princip 1-4

Årets enkät visar att nära hälften av kommunerna arbetar med återkommande riskanalyser, och att åtgärder vidtas för att upprätthålla skyddsnivåerna. Det är en markant förbättring jämfört med 2015 då endast fyra kommuner svarade att principen tillämpas helt. Riskanalyser är viktiga för att identifiera och hantera de risker som kan påverka verksamhetens informationssäkerhet. Den kommande dataskyddsförordningen ställer, av allt att döma, också högre krav på organisationerna när det gäller konsekvensbedömning för dataskydd.

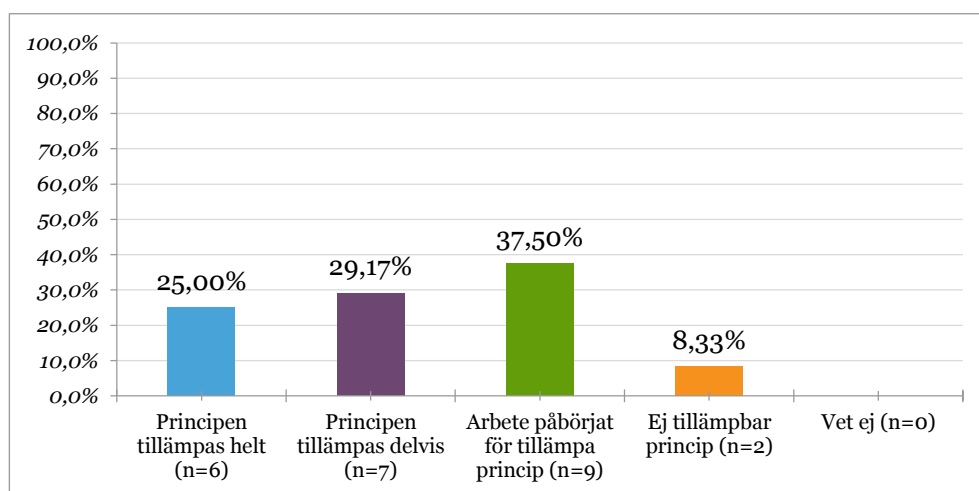
Princip 1: Att ha en antagen informationssäkerhetspolicy, eller motsvarande, med tillhörande styrande dokument

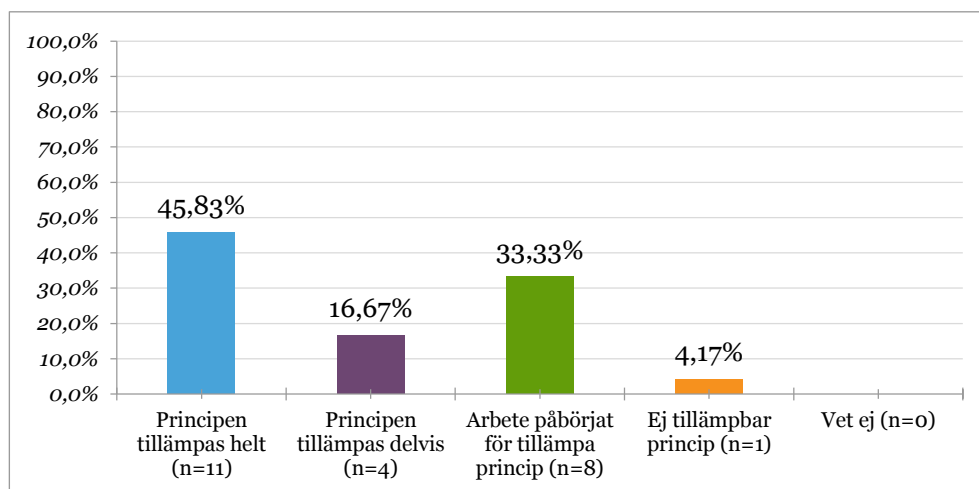
Princip 2: Att ha minst en utsedd person som leder och samordnar informations säkerhetsarbetet

Princip 3: Att tillämpa en likvärdig metod och jämförbara nivåer för informationsklassning

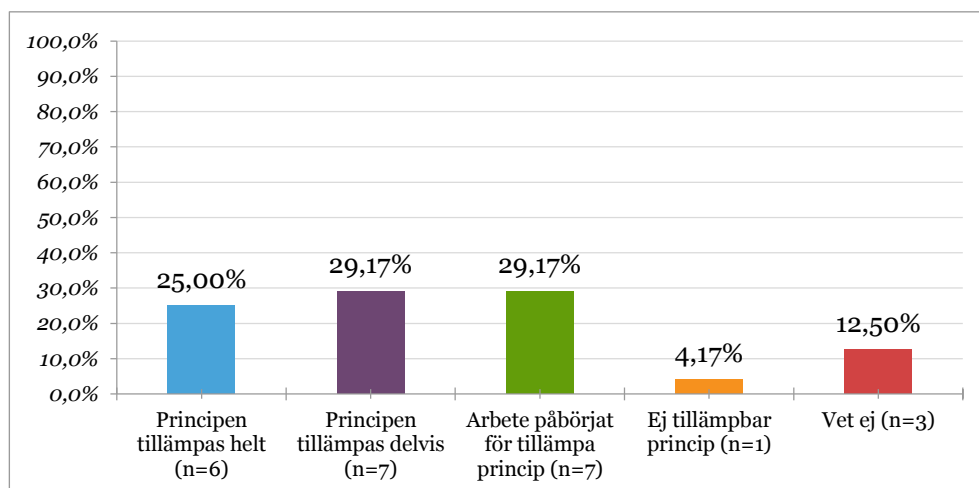
Princip 4: Att utifrån återkommande riskanalyser och inträffade incidenter vidta nödvändiga åtgärder för att upprätthålla rätt skyddsnivåer

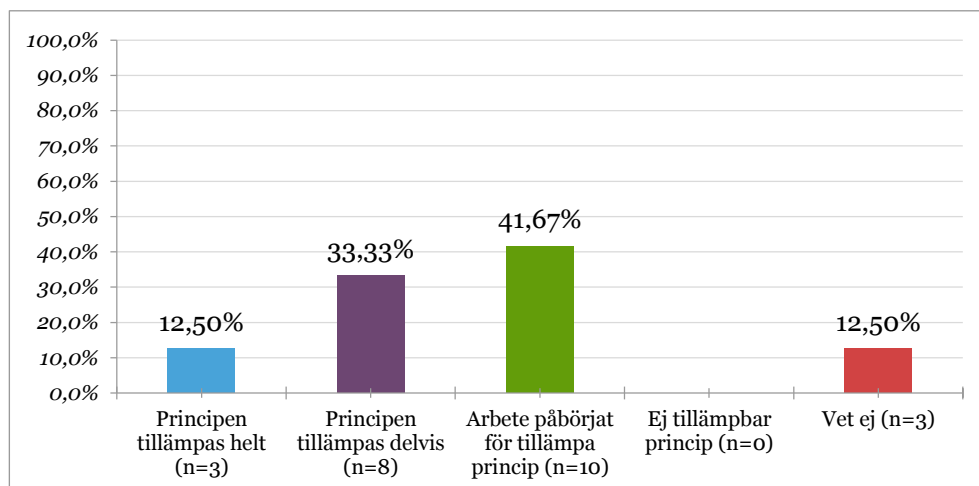
Tillit, princip 5-6

Tillit mellan medlemmarna i en identitetsfederation är en grundläggande förutsättning för att möjliggöra ett säkert informationsutbyte. De senaste årens arbete i det regionala federationsprojektet Tillit har bidragit till att länet ligger bra till i arbetet. Men årets uppföljning visar på relativt små förändringar inom området.

Princip 5: Att tillämpa gemensamma tillitsramverk för att skapa tillit över huvudmannagränser

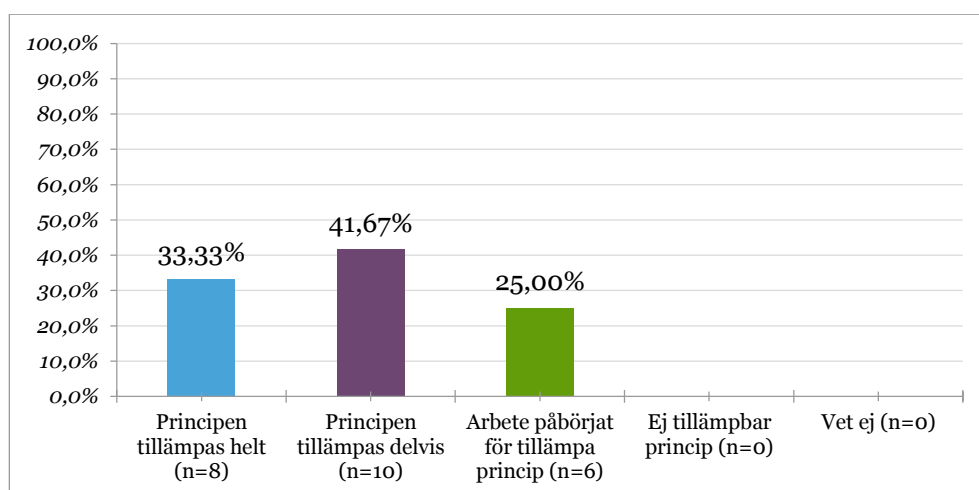
Princip 6: Att koppla informationstillgångar till relevanta tillsynivåer

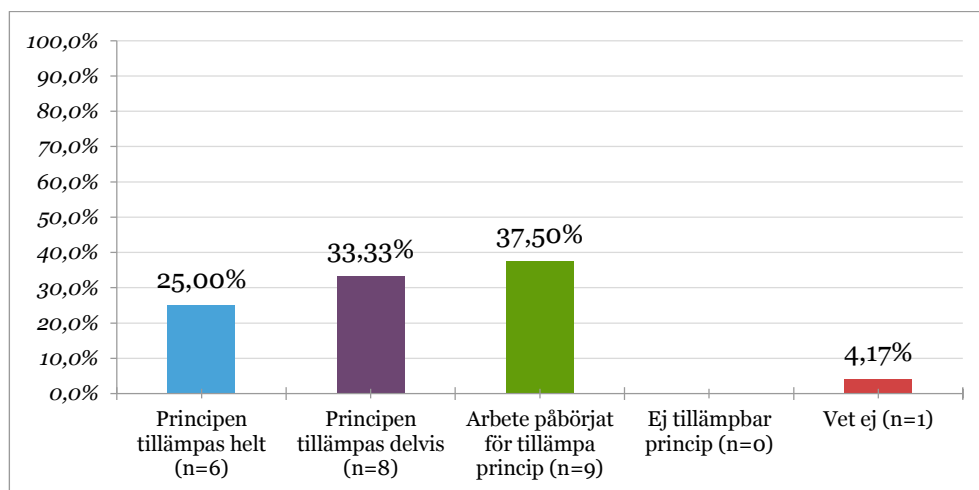
Federering, princip 7-10

Uppföljningen visar att arbetet med federering har inletts i nästan alla kommuner, men att det har skett relativt små förändringar sedan förra årets mätning. Mindre än hälften av kommunerna svarar att de regelmässigt kravställer federativ förmåga vid upphandlingar av varje ny tjänst. Denna siffra är låg men kan bero på att kommunerna gör bedömningen att vissa tjänster inte fordrar federativ förmåga (t ex interna tjänster).

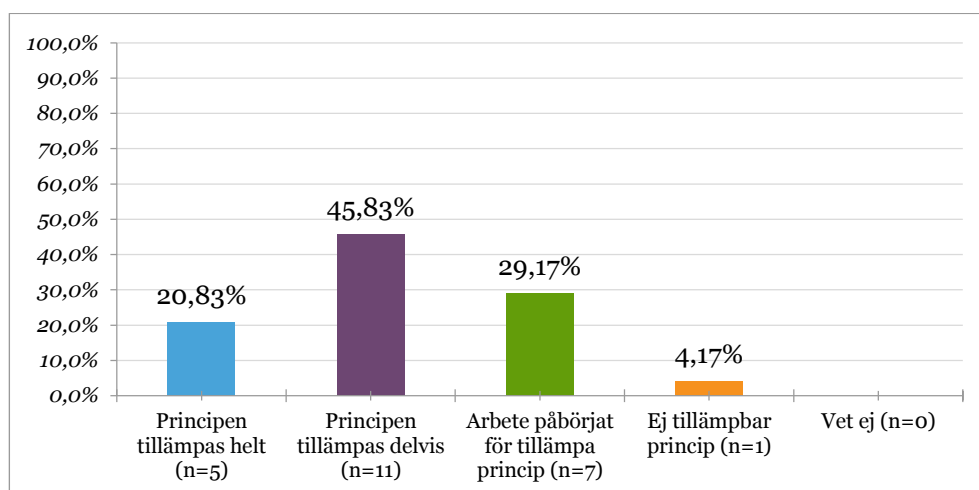
Princip 7: Att ha förmågan att utfärda och/eller konsumera elektroniska identitets- och behörighetsintyg

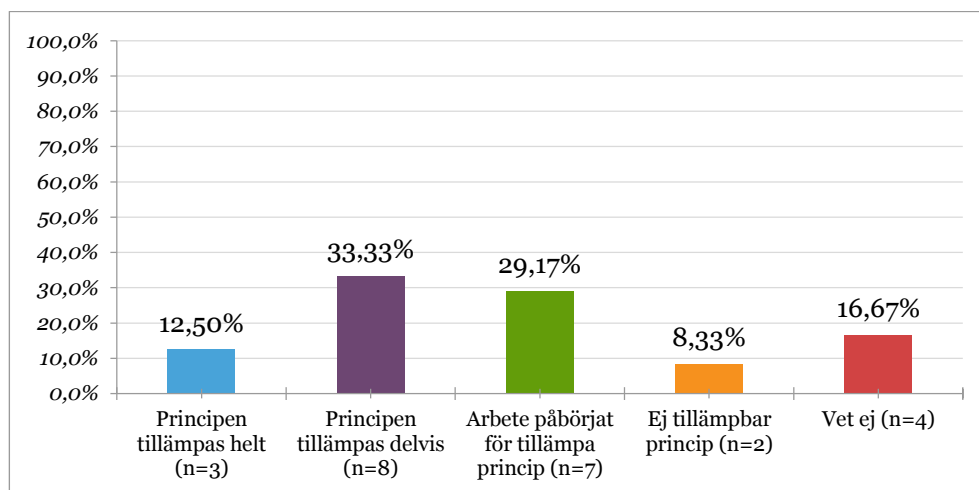
Princip 8: Att säkerställa att alla delar i det elektroniska identitets- och behörighetsintyget följer aktuella tillitsramverk

Princip 9: Att kravställa federativ förmåga i varje tjänst

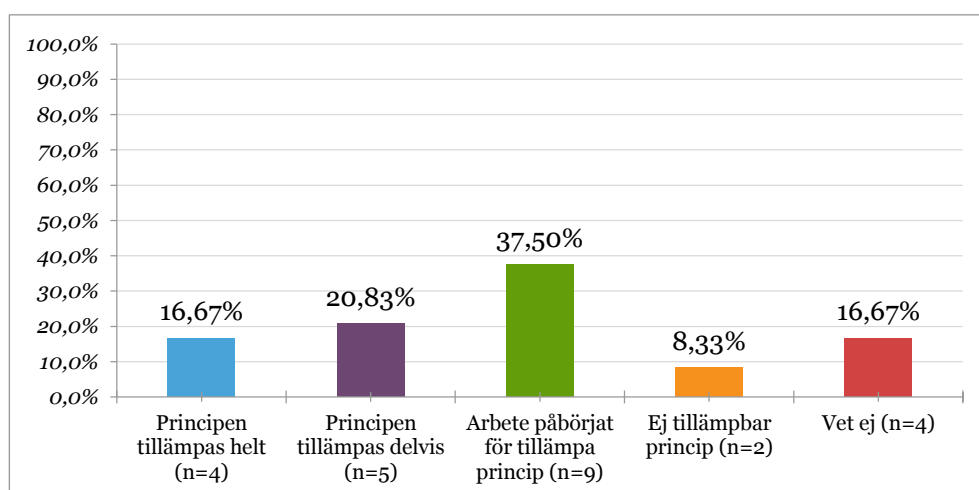
Princip 10: Att tillämpa gemensamma respektive sektorsrelaterade attribut som används i samverkan

Signering, princip 11

Uppföljningen visar att medlemsorganisationernas arbete med teknik- och leverantörsberoende lösningar för underskrifter är relativt oförändrat. Det pågår i flera av kommunerna diskussioner kring införandet av elektroniska underskrifter, och i vilken utsträckning de ska användas.

Princip 11: Att medverka till teknik- och leverantörsneutrala lösningar för elektroniska underskrifter

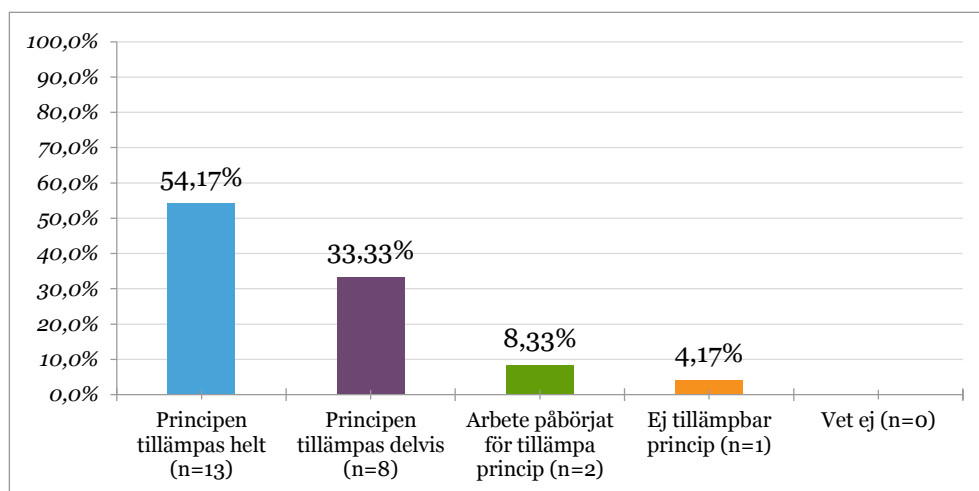
Grundläggande infrastruktur, princip 12-16

Årets enkät visar att antalet kommuner som har en spårbar tid till den nationella tidsskalan har ökat markant. Allt fler lösningar är beroende av tid för att upprätthålla säkerheten, och i federativ samverkan är det ett grundläggande krav.

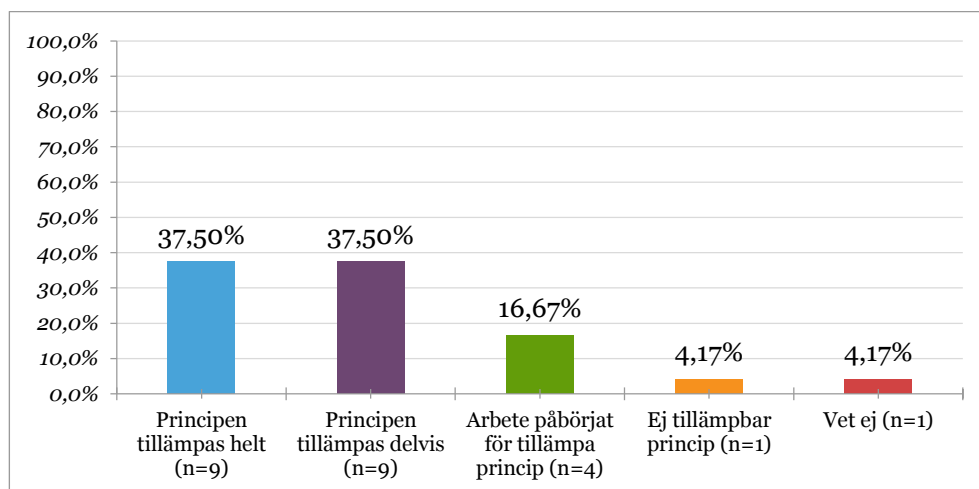
I övrigt visar årets uppföljning att internet är en fortsatt etablerad bärare av den gränsöverskridande kommunikationen, och att kommunikation över öppen infrastruktur krypteras i de allra flesta fall.

Kunskapen om den nationellt framtagna informationsstrukturen tycks dock ha minskat. Endast fyra kommuner svarar att deras kravställning bygger på nationellt framtagna informationsstrukturer. Kunskapen om och förståelsen för de nationella initiativen är en utmaning för den enskilda kommunen och svaren tyder på att det finns en utbredd osäkerhet om vad som bör beaktas vid kravställning av system och tjänster.

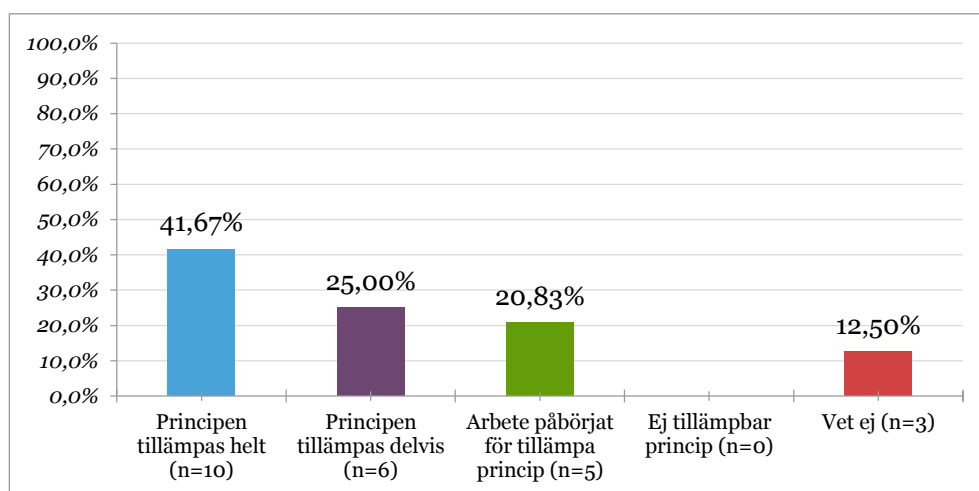
Princip 12: Att tillse att all gränsöverskridande kommunikation kan ske över internet

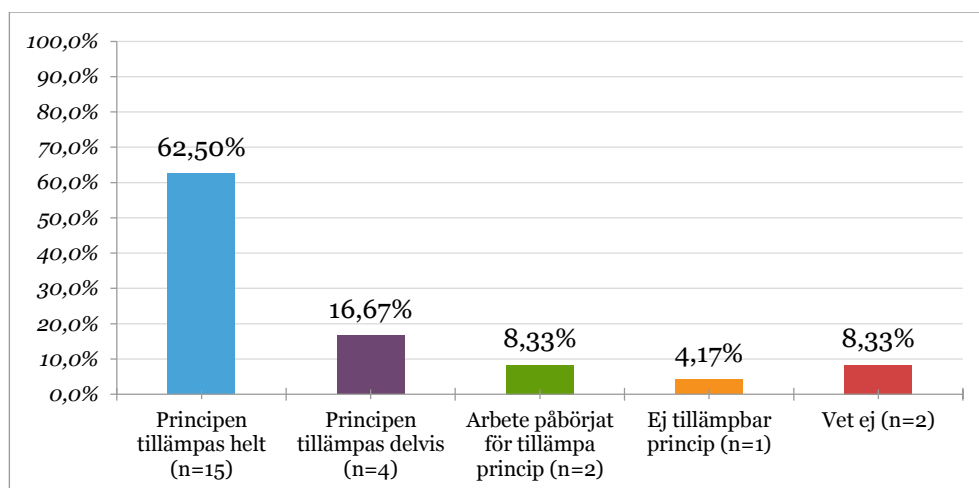
Princip 13: Att verka för att kommunikation över öppen infrastruktur signeras och krypteras

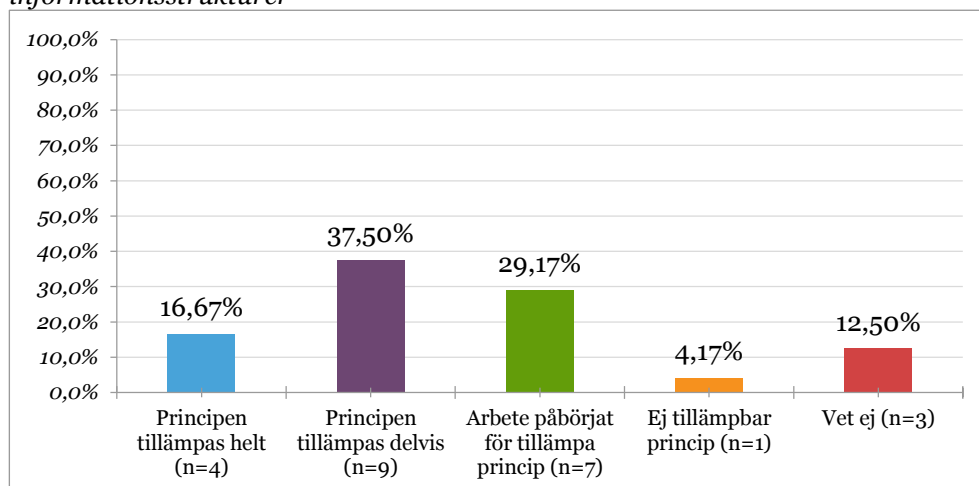
Princip 14: Att säkerställa robusthet i för samverkan vitala infrastrukturkomponenter

Princip 15: Att den egna källan för tid är spårbar till den svenska nationella tidsskalan

Princip 16: Att kravställning bör bygga på nationellt framtagna informationsstrukturer

KSL.SE

08 615 94 00 BOX 38145 100 64 STOCKHOLM
SÖDERMALMSALLÉN 36

